

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica št. 51.
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036Inseratni oddelek: Ljubljana, Preše-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2402Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštneem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.247.

Mussolini vstraja na tiranskem paktu

Anglija zanika svojo intervencijo v Rimu!

Mussolini trdi v svojem odgovoru angleški vladi, da so njegova svarila glede našega vpada v Albanijo dokazana! — Zato odklanja pogajanja z Beogradom. — Istočasno poročajo iz Londona, da je Rim pripravljen na direktna pogajanja z Beogradom! — Pesimistično mišljenje v Parizu

Ljubljana, 28. aprila.

Situacija med Italijo in Jugoslavijo se nece popraviti. Odkar je Anglija v Rimu raztolmačila svoje naziranje o sporu med obema jadranskima državama, kar se je po pravici računalo za angleško intervencijo nam v prilog, se ni čulo iz Italije ničesar upoštevanja vrednega glede te zadeve.

Zadnje dni so se pričele množiti vesti o vojnih pripravah Italije na naši meji. Vestí se potrjujejo iz raznih virov. Zdi se, da ima Italija namen ostrašiti nas za vsako ceno in nas prisiliti, da ratificiramo nettunske konvencije. Tudi iz nasveta angleške intervencije odseva precej jasno, da želijo v Londonu, naj ratificiramo dogovore, sklenjene v Nettunu, za kar naj bi Italija dovolila revizijo tiranskega pakta v toliki meri, da ne bi več tvoril spora med Jugoslavijo in Italijo.

Mi smo že ponovno izrazili, da so nettunske določbe v sedanjih obliki nesprejemljive. Naša vlada jih je imela že na dnevnem redu, da jih predloži Narodni skupščini, toda javno mnenje v Jugoslaviji se je domala soglasno postavilo proti njim, da jih je odložila zopet z dnevnega reda. Dosljej ni bilo še nikake enunciacije, niti oficijelne, niti oficijozne, kaj namerava naš vna-ji urad ukreniti glede teh konvencij, javno mnenje pa soglašalo še vedno v tem, da so potrebne revizije. Ako bi seveda vztrajala angleška diplomacija na svojem projektu, da naj mi uzakoni-mo konvencije, bi bilo to za Rim do-volj ugodno, ker bi bilo za nas težko izmisliti se na tak način, da naš nastop ne bi napravil neugodnega vtisa pred Evropo.

Toda Italija sama komplicira situacijo. Preko Pariza se sicer poroča iz Londona, da je Mussolini po svojem londonskem poslaniku sporočil angleški vladi, da bo italijanska vlada storila vse, da dovede direktna pogajanja med Rimom in Beogradom do uspeha. Iz istega vira se poroča, da je Mussolini sprejel jugoslovenskega poslanika Rakića in imel z njim razgovor, kar naj bi se tolmačilo kot pričetek direktnih pogajanj med obema državama. Mi smo že ponovno izrazili svoj dvom o tem, da bi imela angleška intervencija v Rimu kaj kmalu uspeha, zato smo še vedno skeptični. Čeprav se iz Londona poroča, da po italijanskem tolmačenju Mussolinijeve zadnje note ni vzeti dobesedno, »Times« pa imajo v nasprotju s temi optimističnimi tolmačenji notico, da pravi rimska vlada, da so direktna pogajanja med obema državama - nepotrebna, ker med njima sploh ne obstoja nikak spor.

Ako bi bila ta poslednja vest točna, bi se to reklo zelo mnogo. V tem slučaju bi vztrajal fašizem na svoji oholi pozi v vnanji politiki, smatrajoč tiransko pogodbo za izključno svojo zadevo, ki se drugih ne tiče, osobito pa ne Jugoslavije. To bi povsem odgovarjalo fašistični mentaliteti in bi se tedaj ne zdelo neverjetno.

Neki ugledni angleški publicist je te dni v »Times« objavil dolg članek o odnosih med nami in Italijo ter pri tem na široko očrtal našo državo in njen notranji razvoj. Njegova sodba je za nas ugodna. Toda glede spora pravi, da izvira iz italijanske težnje spre-meniti Jadransko morje v italijansko jezero in da toliko časa ne bo pomirjenja ali sporazuma, dokler obstoja ta težnja. To tolmačenje ni brez osnove, dasiravno ne zadostuje popolnoma za razjasnitev spornih zadev, ki gredo v svojem bistvu preko tega.

Naposled so dospеле točne vesti o Mussolinijevem odgovoru na angleško pobudo v albanskem vprašanju. Ta poročila kažejo, da je vest »Timesov« pravilna. Mussolini je sicer povedal svoj odgovor v vjudni obliki in tako-rekoč zelo koncilijantno, ali stvarno je skrajno odbijajoč. Mussolini vztraja na tiranskem paktu, takšnem, kakršen je, naglašajoč, da ni naperjen proti nobeni državi; potemtakem odklanja tudi njega revizijo ali kakršnokoli modifikacijo. Dalje pravi, da ni sedaj nobenega incidenta med obema državama, o katerem bi bilo treba razpravljati. To se pravi, da direktna pogajanja med Rimom in Beogradom sploh niso potrebna.

Ako so vse te vesti zanesljive, tedaj ostane situacija med Italijo in Jugoslavijo taka, kakršna je od decembra lanskega leta dalje in moramo s tem popolnoma gotovo računati.

Boji v Maroku

Madrid, 28. aprila. (pa.) Španci so zasodili višine doline Tagaut. V zadnjih bojih so ime-li uporniki 30 mrtvih in 40 ranjenih.

London, 28. aprila, s. Danes je došel semkaj Mussolinijev odgovor o albanskem vprašanju.

London, 28. aprila (s-lo) »Times« objavljajo Mussolinijev odgovor na angleški posredovalni predlog glede rešitve jugoslovensko-italijanskega spora. Stališče italijanske vlade je izrazil Mussolini v bistvu nastopno:

Ker so dejstva dovolj dokazala potrebo prvega svarila Rima, v katerem se opozarja na nevarnost napada iz inozemstva na vlado Ahmeda bega Zogu, ne obstoja sedaj nikak spor, o katerem bi bilo treba razpravljati. Odnosi med Rimom in Beogradom niso bili prekinjeni, ako bi bil hotel jugoslovenski poslanik v Rimu napraviti kake opazke, bi bil sprejet s čustvi prijateljskega sosedstva. Tiranski pakt je bil sklenjen z ozirom na obstoječe suverene pravice ter ni naperjen na noben način proti katerikoli državi.

»Times«, ki pripominjajo, da se je Mussolinijev odgovor zakasnil zaradi njegove odsotnosti iz Rima, pišejo nadalje:

V začetku aprila je angleški poslanik v Rimu sir Ronald Graham sporočil Mussoliniju kot znanjenu ministru naziranje angleškega zunanjega ministra Chamberlaina o krizi v od-šajih med Italijo in Jugoslavijo v zvezi s slovanskim vprašanjem. Mnenje Londona je bilo, da bi se dalo to vprašanje najbolje rešiti potom direktnih pogajanj med Beogradom in Rimom, Jugoslavija naj bi bila spravljivejša glede tako dolgo odlašane ratifikacije nettunskih konvencij, Italiji pa bi bilo svetovati, da se preprečijo bodoči spori, naj se revidira ves položaj, ki je nastal zaradi tiranske pogodbe med Italijo in Albanijo.

Diplomatski poročevalec »Daily Telegraph« pripominja, da se je v razgovorih določilo angleško stališče v smeri, da Velika Britanija ni ravno preveč zainteresirana niti vojna intervencija kot razsodnik ali posredovalec in še manj v kaki drugi lastnosti.

London, 28. aprila, s. K Mussolinijevemu odgovoru pripominja uradna angleška brežična služba: V poučenih krogih se je vedno naglašalo, da je stremenje angleške vlade v italijansko-jugoslovenskem sporu usmerjeno le na to, da se na prijateljski in zanesljiv način pospešijo koraki v Rimu in Beogradu v svrhu ureditve raznih difrenc med obema državama. Angleška intervencija, ali kak pritisk ni prišel nikoli v poštev.

London, 28. aprila, p. »Times« prinašajo daljši članek o razmerah v Jugoslaviji. Za geografskimi podatki raz-

pravljajo o razvoju političnih dogodkov naše države po ujedinjenju. V zvezi s tem razpravljajo tudi o odnosih Italije in pravijo, da je bila zunanja politika vseh jugoslovenskih vlad pod vtisom strahu pred italijansko opasnostjo in da je nezaupnost do Italije držala skupaj vse Jugoslovence, ki so vedno pokazali solidarnost pred zunanjo opasnostjo. Člankar pravi, da Italija nima imperijalističnih teženj napram Jugoslaviji, vendar pa hoče spremeniti Jadransko morje v italijansko jezero in v tem leži bistvo albanskega problema. Dokler se ne reši vprašanje Jadrana, ostane opasnost za evropski mir stalna. Na koncu se bavi članek z gospodarskimi razmerami naše države in trdi, da ni razloga za bojazen pred bodočnostjo države radi teh težav, ker so podobne težave pač splošne v vseh državah srednje Evrope. Jugoslavija ustvarja vtis življenske zmoglosti in solidnega dela. Jugoslavija more bolj kakor vsaka druga država v Evropi z zaupanjem zreti v bodočnost.

London, 28. aprila, g. Poset novega italijanskega veleposlanika Bordonara pri Chamberlainu je povzročil, da je nepetost zaradi italijansko-jugoslovenskega spora nekoliko ponehala. Bordonaro je namreč govoril zelo pomirjevalno. V imenu Mussolinija je, kakor se čuje iz vladnih blizu stojišč krogov, zagotovil, da bo Rim storil vse, da se doseže z Beogradom sporazum potom direktnih pogajanj. Naglašal je tudi, da je Mussolini že sprejel jugoslovenskega poslanika Rakića, s katerim je imel daljši razgovor. Bordonaro je dal hkrati razširiti vesti, da se znani Mussolinijev komunike ne sme vzeti dobesedno in da je še vedno možno direktnih razgovorov med obema vladama.

Kot dober znak si razlagajo vladni krogi tudi dejstvo, da je državni podtajnik v zunanjem ministstvu Tyrrel, ki se na povratku iz Egipta mudi v Italiji, podaljšal svoje bivanje v Rimu za par dni. Tyrrel je interveniral pri italijanski vladi v smislu Chamberlainovih intencij in sporočil Mussoliniju angleško vznemirjenje zaradi posledic brez-pogojnega podpiranja italijanske politike na Balkanu.

Pariz, 28. aprila, s. Ministrski svet se je danes bavil tudi z italijansko-jugoslovenskim sporom, v katerem se trenutno ne vidi nikak izboljšanje. V političnih krogih prevladuje mišljenje, da Anglija v Rimu ni intervenirala dovolj odločno, očitno zato, ker si je sam Chamberlain najbrže v Livornu vezal roke.

Sedanje stanje ne more več trajati

Tako izjavlja naš zunanji minister dr. Marinković, ki obenem povdarja, da smo pripravljeni vsak čas pričeti pogajanja!

Pariz, 28. aprila (osp.). »Petit Parisien« objavlja izjavo, ki je podal njegovemu posebnemu dopisniku jugoslovenski zunanji minister dr. Voja Marinković o jugoslovensko-italijanskem sporu.

Dr. Marinković je naglašal, da je Jugoslavija vsak čas pripravljena pričeti direktna pogajanja. Vzrok za zakasnitev naj se išče drugod in ne v Beogradu. Če bo med Italijo in Jugoslavijo prišlo potom direktnih razgovorov do odkritorskih in popolnih pojavit, sem uverjen, da se bo iz tega porodila lojalna in trajna zveza med obema državama. Oficijelno smo mi še vedno prijatelji in zavezniki. To se ne sme pozabiti. Pod takimi pogoji in če bo nekoliko dobre volje na eni in drugi strani.

Fašistične lekcije Londonu

Nova natolcevanja rimske »Tribune« proti naši državi

Rim, 28. aprila. o. Današnji listi prinašajo informacijo londonskih »Timesov« glede italijansko-jugoslovenskega spora in ji dodajajo daljše komentarje. Tako naglašajo »Tribuna«, da je vsako razburjenje zaradi Albanije neumestno. Jugoslavija je že od nekdaj skušala spletkariti v Albaniji, kakor dokazuje tudi vstaja proti režimu Fan Nollia, ki jo je organizirala Jugoslavija. Albanija ima sedaj vlado, ki jo je treba podpirati, da uredi državo v smislu miru in blagostanja, za kar Jugoslavija gotovo nima niti sredstev niti sposobnosti. Zato ne more pomeniti navedena razprava o tiranski pogodbi ničesar drugega nego to, da se prepusti Albanija na milost in nemilost raznim drugim državam, da jo spravljajo v nered in bedo. Zato mora tudi Anglija razumeti, da je mogoče uveljaviti neodvisnost Albanije samo potom stalnosti vlade in dobrih del, ne pa potom zarot in vojaških

najbrže ne bi bilo težko izpremeniti to formalno vez v efektivno prijateljstvo.

Na vsak način sedanje stanje ne more več trajati. Treba je proučiti natančno in lojalno vsa vprašanja, ki nas razdvajajo, proučiti eno vprašanje za drugim ter jih praktično rešiti zavedajoč se realnosti in brez vmešavanja elementov samoljubja in prestiža. Jasni zgledi dokazujejo, da se dva naroda vedno razumeta, če govorita z odkritosrčnim namenom, da se bosta razumela.

Minister je dodal, da ne vidi praktične strani italijanskih ciljev v Albaniji. Ravno zato, ker Jugoslavija tako visoko ceni Društvo narodov, mu hoče prihraniti tako težavno nalogo.

Splošna mobilizacija v Albaniji

Podgorica, 28. aprila, n. Po zanesljivih vesteh je albanska vlada poklicala pod orožje vse moške brez razlike starosti. Italijanski instruktorji pripravljajo stalen vojaški kader. Vzdržuje se popravljajo ceste in se organizira narodna milica z modernim orožjem. Ob meji stoje albanski stražniki, pomešani z italijanskimi oficirji. Veliki kontingenti italijanskih čet so zbrani na otoku Sasenu pred Valono.

V znamenju velike nesigurnosti

Neurejeni odnosi v vladi. — Vedno ostrejša frondiranje radikalov proti Vukičevićevi vladi. — Neuljuden radikalni odgovor na klerikalne oferte. — Korošec »naš Maksimović«!

Vlada in Radić

Beograd, 28. aprila, p. Govorice, da so v vladi koaliciji nastopila nesoglasja, se trdovratno vzdržujejo. Radikali se pritožujejo, da so pričeli demokratski ministri v svojih resortih odpustiti veliko število radikalnega uradništva.

Za jutri je napovedana seja glavnega odbora demokratske stranke, za katero vlada v političnih krogih veliko zanimanje. Saj je znano, da je večina demokratskega glavnega odbora bila proti vstopu demokratske stranke v vlado z radikali.

Predsednik vlade Velja Vukičević je bil tekom dopoldneva v svojem resortnem ministstvu. Šele ob 12. uri je odšel v predsedništvo vlade. Vprašanje izpopolnitve vlade je zopet v ospredju. Iz poučenih krogov se trdi, da povodom izpopolnitve vlade ni treba pričakovati, da stopijo v vlado še nadaljni neparlamentarci.

Simo zanimivo se razvijajo razmere pri radikalih. Glavno glasilo NRS »Samouprava« odkrito frondira proti vladi ter je vzbudilo največjo pozornost, ko je sinoči priobčilo na vidnem mestu in s priporočilnim uvodom članek Tribune de Geneve o »Jugoslovenski politiki«, katerega zaključni pasus se glasi: »Sedanje ministristvo je treba smatrati za izvenparlamentarno vlado. Ono je izraz kraljeve volje, da se država izpelje iz neugodnega položaja. Čeprav se ne more govoriti o državnem udaru, ker se je vse dogodilo v ustavnih oblikah, se vendar vidi dobro, da se je Jugoslavija oddaljila od čisto demokratskih in parlamentarnih potoj in da se približuje, čeprav ne baš diktaturi, vendar pa avtoritativnemu in osebnemu režimu.« Sinočni radikalni senzaciji je danes sledila druga. Nocoj prinaša »Samouprava« izjavo prvega podpredsednika NRS Ace Stanojevića, začasnega šefa stranke, ki ostentativno podčrtava, da on (Stanojević) kot oficijelni

predstavnik stranke ni dal svojega pristanka, da g. Vukičević sestavi novo vlado. Izjava se glasi: »Beograjsko »Vreme« je v svoji številki 1917 sporočilo »v kolikor točno, ne morem vedeti« mnenje nekaterih radikalov o nadaljnjem delovanju v stranki in o tem, da je kabinet g. Vukičevića prišel na krnilo tudi z mojim blagoslovom. Prosim Vas, da objavite, da moj blagoslov ni bil potreben in da ga nihče ni zahteval in ga jaz seveda tudi nisem dal. G. Vukičević je tudi brez nlega izvršil mislijo, ki mu je bila poverjena.« Ta izjava g. Stanojevića je nov dokaz, da niso proti vladi le uzurpatorji, ampak tudi vodstvo pasičevcev.

Klerikali so svoje poklonitvene telegramne na adresu radikalov porabili v to, da so začeli širiti po Beogradu, kako se jih vabi v vlado. V tej zvezi se je danes javil posl. Sušnik tudi v ministrskem predsedništvu. Od radikalov so dobili nocoj precej neuljuden indirektni odgovor. Kakor poročajo nocojšnje »Novosti«, so govorce, da vstopijo v kabinet tudi klerikali, neosnovane. Radikalni smatrajo, da nimajo napram njim nobenih moralnih obvez, ker je klerikalna politika sama povsem nemoralna in dvolična. »Novosti« objavljajo v dokaz te trditve brzojavko, ki jo je tik pred padcem vlade poslal s svojega potovanja dr. Korošec in v kateri sporoča, da se nemudoma vrne in glase »za našega Maksimovića«. List opozarja, da je bil dr. Korošec, ko je bil še v opozicijskem bloku, najgorečnejši pobornik obožnice proti Maksimoviću, ko pa je skočil v vlado, je postal njegov ravno tako goreči zagovornik...

Kar se tiče odnosov vlade do Radića, je treba zabeležiti izjavo uglednega vladnega voditelja, ki povdarja, da se sedanji kabinet z Radićem ne more spuščati v nobena pogajanja.

Simpatična odredba ministrskega predsednika

Okrožnica velikim županom: volja zakona je nad vsemi, interes splošnosti nad interesi plemen, ver in strank. — Energičen eksempl v Subotici

Beograd, 28. aprila p. Ministrski predsednik Vukičević je kot notranji minister poslal vsem velikim županom sledečo okrožnico:

»Gospod veliki župan! Z visokim zaupanjem Nj. Vel. kralja sem dne 17. t. m. sestavljal vlado in hkrati prevzel pravico notranjega ministristva, o čemer sem Vas že obvestil s svojo brzojavko od 17. aprila. Prevzemajoč ta resort, pričakujem od Vas kot najvišjega predstavnika vlade v svoji oblasti, da me boste pri izvrševanju moje dolžnosti podpirali iskreno in vestno. Pričakujem to od Vas, Vas pozivljam, da ne boste v izvrševanju poverjenih Vam dolžnosti proti nikomur pristranski. Zakonske predpise imate uporabljati z vso njihovo strogostjo brez vsake razlike v plemenskem ali verskem oziru ali tudi strankarskem. Treba je naglašati, da je volja zakona nad voljo poedince in da mora biti splošni interes nad vsemi drugimi, naj si imajo kakršnekoli vzroki, naj pridejo od koderkoli in imajo kakršnokoli svrhu. Razumevali tako svojo nalogo bom tudi s svoje strani storil vse, da zadobe zakonite odredbe polno veljavo. V to svrhu ne boste nikomur prizanašali in storili najodločnejše korake proti vsakomur, ki bi se pregrešil zoper pozitivne zakonske predpise. Potrebno je, da se z Vašim delovanjem in postopanjem Vam podrejenih organov ne izzove nezaupanje pri prebivalstvu glede pravilne uporabe zakonov, kar se navadno dogaja pod vplivom nepoklicanih čimteljev, ki redkokdaj postopajo v višjem interesu. Često tudi uradništvo ne uporablja pravilno zakonskih predpisov ali ne v vsej njihovi strogosti in tako pozablja na vzvišene dolžnosti svojega poklica. Zato se pojavljajo škoda in razna trenja in povzročajo nepotrebna nesoglasja v verskem in plemenskem oziru, narod pa izgublja vero v pravilno delovanje poedinih organov in ugled oblasti v padu. V smeri te temeljne moje misli, Vam nalagam, da v vseh svojih akcijah postopate po teh mojih intencijah. V prvi vrsti bo Vaša naloga, da strogo opozorite vse podrejene Vam organe na striktno spoštovanje zakonov in njih uporabo. Poedine slučaje, ki bi bili proti tem mojim nazorom, boste najvestneje preiskali in me o tem takoj obvestili. Jaz bom s svoje strani postopal proti onim, ki bi se pregrešili zoper pravilno uporabo zakonskih predpisov, z odgovarjajočo kaznijo. Gledati morate na to, kako izvajajo podrejeni Vam uradniški svoje službene dolžnosti in tudi, kako se obnašajo zunanji uradi. V tem pogledu ne bom absolutno nikomur prizanašal, da se bo tudi z moje strani videlo, da spoštujem zakone in ugled poverjenega mi ministristva. O prejemu te moje naredbe me takoj obvestite.«

Subotica, 28. aprila n. Veliki župan je prejel od ministrskega predsednika kot zastopnika notranjega ministra brzojavno obvestilo, da odstavlja vladnega komisarja Vla-

dislava Gjorgjevića kot mestnega gerenta. Gjorgjević, ki je bil poseben zaupnik bivšega ministra Maksimovića bo že jutri izročil svoje agende nasledniku. Zaradi tega je bila danes seja zastopnikov vseh političnih strank, ki so se brzojavno zahvalili ministrskemu predsedniku za ta njegov korak. Za zvečer je bila pripravljena celo zahvalna bakljada, ki pa je bila prepovedana.

Seja ministrskega sveta

Velika naročila za naše železnice.

Beograd, 28. aprila, p. Od 5. do 9. zvečer je imel ministrski svet sejo, na kateri je razpravljalo o raznih važnih gospodarskih zadevah. Po seji je prometni minister izjavil novinarjem, da je dobil pooblastilo, da kupi na Poljskem za 7,5 milijona švicarskih frankov železniškega materiala, predvsem tračnice. Ta nabava gre na račun dolga za tobak, ki ga je Poljska kupila od nas. Tudi je bil nekoliko spremenjen pravilnik o vozni olajšavi po državnih železnicah. Prometni minister je dobil nadalje pooblastilo, da nabavi 250.000 železniških pragov. Vprašanje državnega avtomobila pravoslavnega patriarha je bilo stavljeno z dnevnega reda. Ministrstvo za socialno politiko bo odsej v gotovi meri dajalo subvencije samo, brez odobrenja ministrskega sveta. Ministrstvo gradbenjv sme razporediti kredite iz partije 845, proračuna med poedine gradbene direkcije. Glede odločnine članom gradbenega sveta se je postavila vlada na stališče, da bo že jutri seja gospodarsko - finančnega odbora ministrov, nakar se izdela pravilnik o nagradah članom strokovnih odborov pri poedinih ministrstvih. Seja ministrskega sveta se bo jutri nadaljevala.

Poslojpe za mariborsko oblastno skupščino

Maribor, 28. aprila, a. Nocoj je bila podpisana pogodba, s katero je mariborski oblastni odbor kupil znano Scherbaumovo vilo, v kateri je za časa vojne rezidirali bivši nadvojvoda Evgen, pozneje pa stalnoval prof. Zolger. Vila je precej obsejna ter bo služila kot uradno poslojpe za oblastno skupščino. Cena znaša 900.000 Din.

Prenos oblastnega sedeža iz Karlovca na Sušak

Sušak, 28. aprila, n. Predsednik mesne organizacije samostojne demokratske stranke je brzojavno pozval vse oblastne poslance stranke, naj se zberejo v soboto na Sušaku. Ta sestanek je v zvezi z odločitvijo o sedežu primorsko - krajiške oblasti.

Uspeh posojila naše Hipotekarne banke v Ameriki

Newyork, 28. aprila, p. Tu je bila definitivno zaključena subskripcija na bone jugoslovenske Državne Hipotekarne banke, glaseče se na 30 let s 7 odst. obrestmi v znesku 12 milijonov dolarjev. Emisija je več kot pokrita.

Bolgarska zunanja politika

Rezervirane izjave bolgarskega zunanjega ministra Burova. — Potreba zbliznanja z Jugoslavijo. — Bolgarija in naš spor z Italijo. — Na zbliznanje z Moskvo ni misliti.

Bukarešta, 28. aprila, p. Ob priliki pravoslavniških velikonočnih praznikov je sprejel bolgarski zunanji minister gospod Burov v Sofiji skupino rumunskih novinarjev ter jim izjavil, da je njegova želja zbliznanje z Rumunijo, kar je že naglasil v Ženevi napram g. Mitileanu. G. Burov je nadalje izjavil: Mi moramo storiti vse, da dosežemo zbliznanje z Jugoslavijo in ostalimi sosednimi državami, tako bomo mogli ustvariti locarnski pakt na Balkanu, ki bo najboljša jamstvo za ohranitev miru. Ni baš lahko ustvariti splošnega razumevanja za balkanski Locarno z ozirom na razliko temperamentov onih, ki bi bili tukaj udeleženi. V to svrhu moramo še uporabljati vse svoje moči in potrebujemo še nekaj časa, da se učvr-

stijo in ustvari tak balkanski pakt. V italijansko-jugoslovenskem sporu je naše stališče jasno. Mi smo za ohranitev miru za vsako ceno in želimo namreč vsaki militaristični politiki v naprej zavzeti stališče. Naša volja za mirom je toliko večja, kolikor smo v tem pravcu zelo optimističnega mišljenja. Želimo samo, da se zaključijo pogajanja med Italijo in Jugoslavijo s popolnim uspehom. O razmerju Bolgarije do Rusije je izjavil g. Burov: Z Rusijo nima Bolgarija nikakih odnosov. Boljševiška agitacija je povzročila v Bolgariji toliko žrtv, da za sedaj razpoloženje za zbliznanje z Rusijo ni najpovoljnejše. Sovjetska vlada je sama postavila steno med Slovani in Slovani.

Boji med Cangkajškovi četami in Kantonci

Japonska podpira Cangkajška. — Justifikacije komunistov v Kantonu. — Sovjetski denar. — Justifikacije tudi v Pekingju.

Peking, 28. aprila, d. Razkol med komunistično kantonsko vlado in nacionalističnim generalom Cangkajškom je vedno večji in očitnejši. Z raznih strani prihajajo poročila, da je sedaj na generalovi strani že 27 divizij južnih čet, dočim jih ima vlada v Hankovu samo še 16. V južnem delu pokrajine Anhvej se bjejo ljuti boji med obema stranama. Računajo, da stopi na Cangkajškovo stran tudi krščanski general Fengjusiang. Kantonci v naglici utrjujejo svojo novo prestolnico Hankov. Severne čete zaenkrat ne nameravajo začeti ofenzive, ker računajo, da bodo Kantonci vsled notranjih bojev kmalu tako oslabiljeni, da ne bodo več vzdržali napada maršala Cangsolina.

Japonska zadnje dni precej neprikrito podpira Cangkajška, v prvi vrsti zaradi njegovega sovraštva do Angležev. Vse kaže, da računa japonska vlada s tem, da bo, ako zmaga Cangkajšek, zavzela angleško mesto. Z druge strani pa je tudi Cangsolin ne ogroža. Hongkong, 28. aprila, d. Iz Kantona prihajajo vesti o nemirih, ki povzročajo tamošnjim oblastvom velike skrbi. Komunisti so zaigali več državnih poslopij, med njimi tudi zavod, kjer se kuje denar. Oblastva so prišla znanega komunističnega Chuksana. Baje se na tistem nad komunisti izvršujejo smrtni kazni v velikem obsegu.

Peking, 28. aprila, (be.) Poslaniki so danes pregledovali listine, ki so bile zaplenjene na ruskem poslanstvu. Nekaj listin bo fotografiranih in objavljenih v časopisu. Šanghaj, 28. aprila, (pa.) Iz listin, zaplenjenih v sovjetskem poslanstvu v Pekingju, je razvidno, da so sovjeti poslali armadi Fengjusianga veliko množico orožja in 12 milijonov rubljev v zlatu in srebru. Sovjetska misija v Kantonu je prejela mesečno samo za osebo 15.000 dolarjev. Peking, 28. aprila, d. Na dvorišču policijskega poslopja je bil obsojen vodja komunistov Lita Čao in še 17 drugih oseb, ki so bili aretirani pri preiskavi v poslopju sovjetskega poslanstva.

Politična in socialna borba v Angliji

(Novi zakon o strokovnih organizacijah)

b, London, 2. aprila. Po velikonočnih počitnicah se je britanski parlament zopet sešel. Pomladansko zasedanje bo nenavadno živahno in borbeno. Politična apatija, ki se je opazila zadnje leto, je docela izginila. Borba za novi zakon o strokovnih organizacijah je popolnoma predramila duhove.

Splošna stavka lanske pomladi je zapustila v Angliji globoke sledove. Že tedaj je bil precejšen del britanskega javnega mnenja ogorčen nad levčarskimi voditelji delavstva, ker so odprli na stečaj vrata revolucionarni propagandi iz Moskve. Sedemmesečna rudarska stavka, ki je zasekala britanskemu narodnemu gospodarstvu težke rane, je to ogorčenje še povečala.

Vendar je bilo v javnosti naziranje glede bodočih ukrepov po izjavljeni stavki deljeno. Liberalci in levo krilo konservativcev je smatralo, da je treba prepustiti delavstvu samemu, da obračuna z intrapigmentnimi levčarskimi voditelji sindikatov, in je izražalo prepričanje, da bo težki poraz izpametoval angleško delavstvo.

Večina konservativcev pa je zahtevala energične korake, ki naj bi enkrat za vselej onemogočili povratek generalne stavke. Tako je zadnji konservativni kongres izglasoval resolucijo, v kateri poziva Baldwinov kabinet, naj revidira zakonodajo o sindikalnih svobodah.

Na poziv svojih pristavov je predložila konservativna vlada zakonski načrt v tem smislu. Po tem načrtu se prepovedi splošne stavke postruže in precizira. Slednja stavka, ki nima izrazito gospodarskega značaja, bo prepovedana. Omejuje se pravica postaviti stavkovnih straž in ostro se zabranjuje odvračati delavljine od dela. Novi zakon pa predvideva tudi, da se odslej člani strokovnih organizacij ne bodo smeli siliti k plačevanju prispevkov v politične svrhe. Ti prispevki se bodo smeli pobirati pri plačevanju strokovne članarine samo v slučaju, je dotični član to dovolil s posebno pisмено izjavo. Do sedaj se je namreč zadeva vršila ravno obratno. Posebno izjavo je moral podati tisti, ki ni želel plačevati strankarskih prispevkov. Končno se zabranjuje organizacijam državnih in javnih uradnikov včasenjenje pri delavskih sindikatih, da ne bi bili potegnjeni v eventualno splošno stavko. Oseboj javnih podjetij pa se zabranjuje, da bi brez napovedi jenjalo z delom.

Vsi ti ukrepi imajo namen onemogočiti izrabljanje stavk v politične in revolucionarne namene. Na drugi strani pa se hoče z njimi zadeti in oslabilati delavske politične stranke, ki je edin nevaren nasprotnik konservativnega režima. Razumljivo je torej velikansko ogroženje v delavskih vrstah. Politična stranka, strokovne organizacije in celo doslej precej nevtralne konzumne zadruge, ki pomenjajo ogromno gospodarsko in finančno silo, ustanavljajo enotno fronto v borbi proti novemu sindikalnemu zakonu. Pa tudi liberalci hočejo izrabi to priliko da se dokopajo do izgubljene popularnosti. Zato so sklenili pobiti z vsemi silami novi zakonski načrt. Po pravici povdarjajo predvsem, da ni konservativni kabinet predvidel nikakega ukrepa proti delodajalcem, ki z možnostjo izprta ravnatoka ogrožajo javne interese kot splošna delavska stavka. Borba glede novega strokovnega zakona bo ne samo ogrožena, marveč tudi dolgotrajna. Izbojevala se bo v parlamentu in izven njega. Z njo prete izbruhne na novo in z vsi sili socialna nasprotnost, katerih resnost se je na tako eklatanten način pokazala pri zadnjih stavkah.

Razprava o novem kazenskem zakonu

Beograd, 28. aprila, p. Popoldne je bila plenarna seja zakonodajnega odbora, ki je nadaljeval razpravo o kazenskem zakonu. Sprejetih je bilo ravno 100 členov, od 65. do 164. Na seji je prišlo ponovno do ostrih diferenc med poslanci in zastopniki vlade dr. Subotićem. Incident je bil tako oster, da je dr. Subotić zapretel, da se odstrani s seje. Zanimivo je, da prisotni minister dr. Srškić ni delil stališča vladnega delegata.

Med sprejetimi členi je določba o pogojni obsodbi za gotove prestopke in o zastaranju kazni. V 12. poglavju, ki govori o zločinih proti obstoju države in njenem ustavnem stroju, je določeno, da se usmrtili ali poskusi usmrtiti kralja, prestolonaslednika ali zastopnika kralja kaznuje s smrtno kaznijo. V drugih členih našteva načrt zakona, kaj je vse prepovedano, kar bi utegnilo koristiti sovražniku in kakšne kazni dolete krivce. Sprejeta je bila tudi določba člena 162, ki odreja, da se oni, ki na javnih zborovanjih ali v javnosti širijo del prebivalstva proti drugemu in s tem izjava plemenske ali verske razdore, kaznuje z obšutnim zaporom ali globo.

Protest zagrebške Zbornice TOI proti Radićevemu proračunu

Zagreb, 28. aprila, n. Zvečer od 5. do 8. je bila seja sekcij Trgovske in obrtniške zbornice, na kateri so razpravljali o predloženem proračunu, ki ga je predložila vlada zagrebške oblastne skupščine. Po daljši debati, v katero so posegli skoro vsi delegati, je bilo sklenjeno, da se sestavi resolucija, ki naj se pošlje finančnemu ministru in v kateri se zahteva, naj se ta proračun ne potrdi, ker ogroža gospodarske kroge in nalaga mestu Zagrebu nova neznoša bremena. Resolucijo bo jutri stizliral poseben ožji odbor.

Rusija in Jugoslavija

Praga, 28. aprila, n. Kakor se govori v političnih krogih, želi Rusija pričeti z Jugoslavijo pogajanja za obnovitev trgovinskih, diplomatskih in političnih odnosov. Sovjeti se baje čudijo, da je bila Jugoslavija doslej do njih tako rezervirana in upajo, da bo to svoje stališče spremenila.

Briandov parlamentarni jubilej

Pariz, 28. aprila, s. Ob priliki svojega 25. letnega parlamentarnega jubileja je dobil Briand nebroj brozjavinih čestitk, ne samo iz Francije, temveč tudi iz inozemstva. Med temi je tudi čestitka občinske uprave v Locarnu. Nemški zunanji minister dr. Stresemann je postal brozjavno, v kateri izraža željo, da bi Briand še mnogo let uspešno deloval. Briand se mu je zahvalil ter izjavil, da sta bili zadnji dve leti najplodnejši v njegovem življenju.

Pred razstrelitvijo nasipa v New Orleansu

New Orleans, 28. aprila, s. Nacionalna garda je dobila nalog, da se umakne z ozemlja Poydras, kjer so se farmerji oborožili s strojnimi, puškami in revolverji, da preprečijo razstrelitev zaščitnega nasipa, ki se mora izvršiti, da se reši New Orleans. Policija v New Orleansu je ojačena za 500 mož. Nasipe strážijo oborožene čete.

New York, 28. aprila, (pa.) Danes je prešlo 10.000 malih farmerjev nalog, da izpraznijo hiše, ker se bo razstrelil nasip Mississippija. Večina se protivi. Nasipe je zasedlo vojaštvo.

Kongres «alkoholikov» v Rimu

Rim, 28. aprila, o. Dne 4. maja se tukaj odrti osma mednarodna konferenca nasprotnikov prohibicije. Doslej je prijavilo svojo udeležbo 10 držav, ki pošljejo v Rim skupaj okrog 200 delegatov. Po zaključku konference grede delegati v Castelle Romane, kjer se pridružuje izvrstna vinska kapljica.

V boju za enakopravnost

«Slovenec» vidi naenkrat zopet nevarnost framasonstva, češ da se je «framasonstvo» povsod drugod diskreditirano in falirano, zateko zadnje čase v našo državo, kamor je očividno preneslo svoj delokrog, kajti na zadnjem kongresu framasonov celega sveta lanskega leta v Beogradu se je izdelal bojni načrt proti katoličanstvu predvsem v naši državi.

To piše «Slovenec» zaradi tega, ker je «Jutro» ponovno ugotovilo, da Vatikan ni česar ne ukrene proti podrejenim cerkvenim oblastvom, ki preganjajo v Italiji in na Koroškem slovenske duhovnike.

Ob priliki smo celo svetovali klerikalcem, naj potem mednarodne katoliške akcije in potem svojega vpliva pri Vatikanu, ki ga toliko zagovarjajo, skušajo doseči, da naše narodne manjšine v Italiji in drugod vsaj v cerkvi ne bodo zapostavljene. Pri teh ugotovitvah je «Slovenec» v obrambi Vatikana, ki gleda popolnoma pasivno, ako ne celo pritrjuje, na izganjanje slovenske jezika iz cerkve in slovanskih duhovnikov iz slovenskih župnij. — zmanjkalo sapa. In kadar zmanjka «Slovenec» sapa, vidi povsod framasone in v nevarnosti katoliško cerkev v Jugoslaviji. V tem položaju se je včeraj povzpelo do trditve, da se

bodo morali zaradi te framasonske nevarnosti katoliški cele države odslej še bolj strniti v eno vrsto, da začno boj za nalepmentarnejše državljanske pravice fakične enakopravnosti. Naenkrat je spoznal sedaj nevarnost za enakopravnost katoličanov v Jugoslaviji, ki se mu zdi bolj ogrožena kakor pa v Italiji in na Koroškem. Fašisti preganjajo v Italiji v imenu boja proti framasonom vse, kar se ne strinja z njihovim nasilnim režimom, in cerkvene oblasti jih pri tem pridno podpirajo z dovoljenjem Vatikana, v Jugoslaviji pa vidijo klerikalci nevarnost framasonstva v tem, na nastopajo neklerikalni krogi proti izganjanju slovensčine iz cerkve v Italiji. V obrambi Vatikana so se klerikalci solidarizirali z italijanskimi fašisti ter se poslužujejo fraz, s katerimi se je italijansko fašistično časopisje borilo v zadnjem času proti Jugoslaviji. Naj se naši klerikalci zavzamejo za enakopravnost katoličanov v Italiji pri Vatikanu, pa bodo najbolje zajezili nevarnost framasonstva, s katerim strahijo svoje kaline! In končno naj tudi povedo, v čem je ogrožena enakopravnost katoličanov v Jugoslaviji.

«Slovenec» se je zopet pokazal vernega rimskega hlapca, ki mu je obramba Vatikana več kakor pa obramba naših rojakov, preganjanjih od cerkvenih oblastí!

Stvarne razprave v ljublianski občinski skupščini

Soglasno sprejetje uradniške pragmatike. — Krščanska ljubezen in depolitizacija, kakor jo razume SLS. — Številni predlogi socijalno in gospodarsko političnega značaja. — Interesantna debata o razmerah v Trbovljah

Ljubljana, 28. aprila.

Po pordnevnem odmoru, oziroma delu v posameznih odsekih se je danes zopet vršila seja občinske skupščine. Na dnevnem redu je bila službena pragmatika ter razni manj pomembni predlogi.

Sejo je otvoril predsednik dr. Natlačen ob 9.9 dopoldne ter je nato odkazal na novo vložene predloge poslancev raznim odsekom. Vloženih je bilo 67 predlogov, med njimi predlog posl. Poljanška in tov. za podporo Gasilnemu društvu na Dobračevi za nabavo nove brizgalne z bencinskim motorjem, ter predlog posl. Frana Zebala in tov. radi potov in mostov skozi Vintgar.

Vložene so bile tudi tri interpelacije iz vrst večine, vse tri lokalnega značaja.

Službena pragmatika

Nato se je pričela razprava o službeni pragmatiki, ki obsega sedem oddelkov z 90 §§. Za uradnike se določa 8 činovnih razredov s plačo od 4000 do 28.800 Din na leto. Razen tega prejema stanarino po 500 do 1200 Din na mesec, samci 400 do 900 Din, in mesečno draginski doklado 1400 do 1800 dinarjev. Za vsakega rodbinskega člana bodo prejeli na mesec po 200 Din. Za poduradnike obstoji deset plačilnih stopenj z letno plačo 2800 do 4000 Din, z mesečno stanarinsko doklado 250 dinarjev (za samce 200 Din) in mesečno draginski doklado 1100 Din. Razen tega bodo prejeli po 10 Din dnevno za vsakega rodbinskega člana. Za služe je določenih deset plačilnih stopenj s plačo od 2520 do 3600 Din in draginski doklado 1000 Din mesečno. Razen tega bodo dobivali stanarinsko in rodbinsko doklado v isti višini kakor poduradniki.

Razprava o službeni pragmatiki

Poročevalec odseka za uredbe poslanec Mazovec je v svojem poročilu povdarjal, da je oblastna službena pragmatika zgrajena na istih načelih kakor službena pragmatika za državne uradnike. Govori za nepartizansko administracijo in depolitizacijo uradništva.

Končno predlaga k službeni pragmatiki še sledeče pooblastilne resolucije: 1.) Občinski odbor se pooblašča, da po določenih službenih pragmatiki začasno v smislu staleža, predloženega občinski skupščini od finančnega odseka, uvrsti posamezne, v oblastno službo sprejete uslužbence v činovne razrede, oziroma plačilne stopnje, oziroma se na njih kvalifikacijo in dosedanje službeno dobo; 2.) občinskemu odboru se naroča, naj do prihodnjega zasedanja izdela definitivni stalež vseh kategorij občinskih nameščenecv; 3.) občinskemu odboru se naroča, naj po potrebi nastavi začasne posle pogodbene, oziroma honorarne uslužbence proti nagradi, ki se dogovori za vsak slučaj posebej.

Nato je posl. Tavčar

utemljeval manjšinske predloge. Vtraja zlasti na tem, da pridejo v prvi vrsti v poštev za mesta pri knjigovodstvu, blaginji in dobrotah zavodnih kompetentni z dobrim uspehom prebitim zrelostnim izpitom na trgovski akademiji. Nadalje naj imajo za vsa mesta v samoupravni službi pri enaki kvalifikaciji prednost invalidi. Bojazen, da bi invalidi preplavili vsa mesta pri občinskem odboru, je čisto gotovo odveč. Saj se glasi predlog, da imajo prednost invalidi pri enaki kvalifikaciji. Nadalje je govornik stavil izpreminjevalni predlog k § 24., po katerem morajo v vseh uradniških stvareh interne značaja uslužbenci strogo molčati proti vsakomur, razen če niso dolžni uradno o stvari poročati. Istotako je predlagal, naj se v § 42. upošteva za rodbinskega člana vsak otrok, za katerega je dotični nameščenec po zakonu dolžen skrbeti, to se pravi, da se naj za rodbinske člane

smatrajo tudi nezakonski otroci in da naj uslužbenec dobiva draginske doklade tudi za nezakonske otroke. Bilo bi krivično, če bi tem otrokom prav tako ne namenili draginske doklade, kakor zakonskim otrokom. Nadalje je predlagal, naj žena izgubi rodbinsko doklado le tedaj, če se je izvršila ločitev zakona vsled ženske krivde. Končno je predlagal, naj se določi v § 70., da ima vsak nameščenec pravico, pritožiti se proti disciplinarni razsodbi obč. odboru na upravno sodišče. Pravici bi bilo gotovo bolj zadoščeno, če bi izrekli končno razsodbo glede vseh disciplinarnih prestopkov nepristranski, strogo objektivni forum upravnega sodišča in ne oblastna skupščina, kajti večina zbornice ne bo sklenila nič drugega, kakor je že sklenil v disciplinarnem postopanju občinski odbor.

Posl. dr. Albert Kramer

je v imenu Naprednega kluba izjavil, da bo v načelu glasoval za predloženi načrt službene pragmatike. (Odobrovanje.) Z zadovoljstvom jemlje v vednost izjavo poročevalca večine, ki je povdarjal, da je ta službena pragmatika zgrajena na principu depolitizacije vsaj onega dela uradniškega aparata, s katerim bo razpolagala oblastna samouprava. V skladu s principom depolitizacije, ki ga je povdarjal poročevalec večine, pa bi bilo tudi to, ako bi zbornica sprejela predlog manjšinskega poročevalca, da se izročijo disciplinarne zadeve v zadnji instanci upravnemu sodišču. S tem bi se v nobenem oziru ne kršile avtonomne pravice, dana pa bi bila garancija proti ekstremom strankarstva. Besede o depolitizaciji uradništva podpisujemo vsi. Dejanja, ki jih bo storil občinski odbor pri nameščanju našega samoupravnega uradništva, bodo pokazala, koliko so bile te besede od strani večine iskreno mišljene in koliko se bodo izvajale.

Pri načelnem glasovanju je bila službena pragmatika soglasno sprejeta. Posl. dr. Albert Kramer je v imenu Naprednega kluba izjavil, da bo v načelu glasoval za predloženi načrt službene pragmatike. (Odobrovanje.) Z zadovoljstvom jemlje v vednost izjavo poročevalca večine, ki je povdarjal, da je ta službena pragmatika zgrajena na principu depolitizacije vsaj onega dela uradniškega aparata, s katerim bo razpolagala oblastna samouprava. V skladu s principom depolitizacije, ki ga je povdarjal poročevalec večine, pa bi bilo tudi to, ako bi zbornica sprejela predlog manjšinskega poročevalca, da se izročijo disciplinarne zadeve v zadnji instanci upravnemu sodišču. S tem bi se v nobenem oziru ne kršile avtonomne pravice, dana pa bi bila garancija proti ekstremom strankarstva. Besede o depolitizaciji uradništva podpisujemo vsi. Dejanja, ki jih bo storil občinski odbor pri nameščanju našega samoupravnega uradništva, bodo pokazala, koliko so bile te besede od strani večine iskreno mišljene in koliko se bodo izvajale.

Specijalna debata

V podrobni razpravi je poročevalec prof. Mazovec odklonil vse izpreminjevalne predloge manjšine. Posl. Tavčar je izjavil, da manjšina vztraja zlasti pri svojem predlogu glede § 70., za ostale predloge, tudi v kolikor ne obsega manjšinskih predlogov, pa bo glasovala.

Za socijalno pravičnost

Posl. dr. Albert Kramer:

Jaz bi samo branil nezakonske otroke proti nekoliko površnemu ocenjevanju, ki ga je temu vprašanju posvetil g. poročevalec večine. Ne gre tu za nobeno moralno vprašanje, gre za to, ali naj se deca, ki je imela nesrečo, da nima po zakonu blagoslovljenih staršev, zapostavlja. To vprašanje nima moralno ničesar skupnega. To je vprašanje, ki ima samo s krščansko ljubeznijo in s človeškim srcem nekaj skupnega. Argument poročevalca večine, da se bodo očetje-uradniki zmenili s kakšno žensko za sprejem očetovstva, je neresen že z ozirom na malenkostno doklado mesečnih 200 Din. S stališča socijalne pravičnosti in s stališča res krščanske ljubezni napravim zapuščenim otrokom, priporočam, da se vsi zedinimo na predlog poročevalca manjšine, ki pravi, da se za rodbinske člane smatrajo vsi oni otroci in torej tudi nezakonski, za katere je nameščenec po zakonu dolžan skrbeti.

K § 42. predlaga manjšinski poročevalec, da rodbinska doklada za ženo ne pristaja, če se je ločitev izvršila po ženinovi krivdi. Večinski predlog pa pravi, da rodbinska doklada za ženo ne pristaja, če sta šla zakonca narazen, ne glede na to, ali je ločitev zakona uvedena ali ne. Če je bil zakon ločen po krivdi moža, ki ima potem napram svoji ženi alimentacijske dolžnosti, ali naj vsled tega črtamo za ženo rodbinsko doklado, če se je morala ločiti brez svoje krivde od moža?

Še eno besedo o disciplinskem sodišču. Gotovo je, da oblastna skupščina svojega oblastnega odbora v disciplinarnih zadevah ne bo desavirala. Zato je postavitev oblastne skupščine za drugo instanco prav za prav izigravanje te druge instance. Zahteva po postavitvi upravnega sodišča je absolutno opravičena in tvori garancijo, da se proti nobenemu uradniku ne bo moglo pristransko postopati, ker stoji nad njim zadnja zaščita, neodvisno državno sodišče. Če sprejmete naš predlog k § 70. boste dokazali, da vam je za depolitiziranje našega uradništva. Izjavljam, da bomo, izvemši § 70., glasovali tudi za predloge večine.

Po nekaterih izpreminjevalnih predlogih posl. Bukovca, je predlagal poslanec Jarc nekaj dodatnih predlogov formalnega značaja, med drugim, da morajo oblastni uradniki položiti prisogo tudi na ustavo. (Dr. Kramer: Tako je prav!)

V zaključni besedi je poročevalec prof. Mazovec odklonil vse izpreminjevalne predloge posl. Tavčarja in poslance Bukovca, sprejel pa predloge poslance Jarca.

Sprejetje službene pragmatike

Pri končnem glasovanju je večina odklonila izpreminjevalne predloge manjšine, med drugimi tudi predlog, da je proti disciplinarni razsodbi oblastnega odbora dovoljen vzklik na upravno sodišče. Sprejeti so bili predlogi odseka, kakor tudi njegove resolucije.

Nadzorstvo nad sresko in občinsko samoupravo

Poročevalec dr. Ivo Česnik je nato poročal o predlogu oblastnega odbora, da se naj naprosi vlada v Beogradu, da uzakoni nadzorstvo oblastne samouprave nad sresko samoupravo v samoupravi posliah s tem, da doda členi 2. zakona o oblastni sreski samoupravi točko 17., ki naj se glasi: «Nadzorstvo nad sreskimi samoupravami v samoupravi posliah, k čl. 102, citiranega zakona pa naj se doda točka 10, ki naj se glasi: «Nadzorstvo nad občinami, ki nimajo lastnega statuta, v samoupravi posliah».

Posl. dr. Dinko Puc

izjavi, da bo manjšina glasovala za predlog oblastnega odbora, ker smatra, da vlada tozadevno v zakonu res občutna pomanjkljivost. Razlaga si to pomanjkljivost zakona s tem, da je naša zakonodajna tehnika še v povojih, jasno pa je, da so dotična določila bila mišljena tako, kot se sedaj predvajajo. V tem oziru ne more biti nobenega dvoma, Omenja, da manjšina iskreno želi, da bi se sreske samouprave čimprej poklicale v življenje. Stranki večine moram očitati krivdo, da se že niso izvedle volitve v sreske samouprave in da je poslabšala samoupravo s tem, da je omogočila v centralni vladi finančno naredbo, ki je vzela mnogo pomena našim sreskam samoupravam, ker jim je vzela možnost finančne samouprave. Zakaj finančna uprava sreskih samouprav je postala odvisna od finančne blaginje in od davkarjev in s tem je sreska samouprava izgubila to, kar ji je bila namenjena in tudi določeno po duhu in zakonu vidovdanske ustave.

Odsekov predlog je bil na to soglasno sprejet.

Ekspozitura sreskega poglavarstva v Trbovljah

Med ostalimi predlogi je bil na podlagi predloga posl. Sitarja sprejet sklep, naj občinski odbor posreduje pri velikem županu, da v Trbovljah ustanovi ekspozituro sreskega poglavarstva v Laškem.

Varstvo narave

Posl. Perme in tovariši so stavili predlog k zakonu o varstvu redkih, za Slovenijo tipičnih živali in rastlin ter jam.

Poročevalec prof. Jarc je v imenu odseka za uredbe pojasnil, da se ta predlog tiče tako zvanega varstva prirodnih znamenitosti.

V Sloveniji se je za zaščito teh naravnih znamenitosti uzakonil zakon bivšega državnega odbora in sicer z naredbo pokrajinske uprave z dne 19. februarja 1921. Ta naredba pa je neadekvatna. Zakon o varstvu naših nenadomestljivih naravnih spomenikov se mora kolikor mogoče razširiti. Ustanoviti moramo tudi nekako središče za varstvo naših spomenikov.

Posl. dr. Dinko Puc:

Pridružujem se izjavljanju poročevalca. To, kar se danes godi po naših planinah, je še vedno dokaz, da naši izletniki ne razumejo, kaj je priroda, kakšne neprecenljive zaklade tvori naša flora, tvorijo naše živalstvo. Opozarja velikega župana oziroma kraljevske vlado, da ima sredstva v rokah za preprečitev devastacije naših planin. Izletniki včas naravnost divlasko ravnaajo z našimi prirodnimi krasotami. Samo v triglavskem pogorju si nagrajo izletniki po cele nahrbtnike planink in drugih redkih cvetlic. V letovisih in zdraviliških kakor so Bled in druga, opazamo, kako ponujajo otroci velike zbirke takih za trgiranje prepovedanih cvetlic. Tu bi mogla vlada oziroma pokrajinska uprava poseči z nekoliko bolj težko roko vmes, da bi na kolodvorih, cestah in tržiščih prepovedala in zabranila prodajanje takih cvetlic. S početka naj bi uporabljala nekoliko milejše kazni, pozneje pa naj bi posegla po osrejših sredstvih. Če bi se to izvajalo, bi izletniki kakor tudi domačini prenehali z devastiranjem naših planin. Apelliram na velikega župana, naj ima to stvar v evidenci in da podrejenim organom sreskim poglavarjem, orožniškim postajam in drugim potrebnim direktive.

Odsekov predlog je bil nato sprejet soglasno.

S tem je bil dnevni red dopoldanske seje izčrpan in je predsednik seje zaključil ob 11.10 dopoldne.

(Nadaljevano na 6. strani.)

Naši kraji in ljudje

Suhi bajer

Poteka trinajsto leto od hipa, ko je bilo pahnjenih v strašno klavnico svetovne morije na milijone ljudi za to, da so zadovoljili krivželnosti onih, ki so hoteli na truplih in kosteh milijonov padlih utrjevati narušene temelje svojih trhljih prestolov in s silo obdržati in nadalje v suženjskih vezeh narode k svobodi in ujedinjenju stremeče. Žrtve tega klanja narodov so bile milijonske in med njimi v največji meri slovanske, ki so utrle pot s potoki prelite krvi k svobodi dotlej zaslužnih slovanskih narodov.

Hvaležnost, ki smo jo dolžni padlim borcem za osvobodjenje, zahteva vidnega znaka, ki bo pričal poznim rodovom, da smo mi, ki smo prvi začeli uživati sadove te borbe, pojili globočino in veličino doprinešenih žrtv. Posebno hvaležnost pa še dolgujemo onim brezštevili in brezimnim tihim junakom, ki so ponosno dvignjenih čel in s pogledi, polnimi preziranja smrti, hoteli zavestno pod svinčeno črnočolnih cesarskih pandurjev in ki so za ceno svojih življenj dokazali, da so bili v našem narodu tudi v urah obupa in najtežjih preizkušnji močje, ki so slepo verovali v izvršenje velike pravice ponižanih in razžaljenih.

Zato si je poseben odbor nadel nalogo postaviti tem našim herojem-mučnikom dostojen spomenik na mestu, kjer so s svojo krvjo potrjevali veliko vero in upanje, da bo za ceno njihovih žrtv morala prej ali slej razpasti i krvosledna habsburška hidra. Da pa bo zamogel to zamisel primerno izvršiti, se obrača s tem na vso jugoslovensko javnost globoko uverjen, da bo prežeta patriotizma in ljubezni do najboljših svojih padlih sinov zbrala toliko materialnih in finančnih sredstev, da bo omogočena postavitev spomenika žrtvam na Suhem bajerju,

ki bo skromen izraz zahvalnosti naroda, čigar svoboda je vznikla iz prelite krvi onih, ki so hoteli nepokolebljivo proti velikemu cilju v času, ko je ležalo nad našo zemljo malodušje, samoponizanje, robstvo in klečeplastvo. Jugoslovenci! Pokazimo svetu, da smo bili vredni predragocenih žrtv padlih za naše osvobodjenje in postavimo na Kalvariji naših najboljših spomenik, ki bo viden dokument pijetete in večnega spomina na one, ki so umirali za to, da bo nam in naši deci dobro v oni Jugoslaviji, katero so le-ti gledali v viziji smrtnih pre.

Pred kratkim se je konstituiral odbor društva za postavitev spomenika žrtvam, ustrelenim na Suhem bajerju. Izvoljeni so bili: predsednik g. Drago Kalin; tajnik g. Fran Murovec; blagajnik g. prof. F. Sič; odborniki: župnik g. Janko Barle, g. Peter Šterk, ga. Maša Gromova i zastopnik mestne občine ljubljanske.

Odbor ima nalogo skrbeti za ohranitev grobov, postavitev spomenika ter ustanovitev fonda za podporo sirotam usmrčenih ter političnih preganjenecv. V kratkem prične društvo z akcijo nabiranja. Naj ne bo Slovenca, ki bi odrekel podporo. Dobrodošel bo vsak dinar.

VI. jugoslovenska umetnostna razstava v Novem Sadu

Srpska Matica v Novem Sadu je sklenila, da priredi ob stoletnem jubileju svojega obstoja splošno jugoslovensko umetnostno razstavo. Slovenski umetniki se udeležijo prireditve celotno, kakor je bilo sklenjeno na skupnem sestanku, ki mu je prisostvoval tudi delegat Srpske Matice g. M. Petrov, ki je obrazložil pogoje in način razstave.

Otvori se razstava dne 1. junija. Sestavljen je pripravljajni odbor za Slovenijo, ki je obenem žirija ter sestoji iz 6 članov: R. Jakopič, Fr. Kralj, A. G. Kos, M. Stern, Fr. Tratnik in N. Vidmar. Zaradi obsega razstave in omejenih razstavnih prostorov pridejo v poštev kar najboljša dela posameznih umetnikov. Posameznik lahko razstavi največ 3 slike ali kiparska dela, grafik do 10 listov. Umetniki v Sloveniji naj

posljejo svoja dela v Ljubljano na naslov: R. Jakopič, Turjaški trg št. 2 najkasneje do 8. maja in na lastne stroške. Za dela, ki jih žirija sprejme, plača transport iz Ljubljane v Novi Sad in nazaj Srpška Matica. — Pripravljajni odbor.

Most čez Donavo pri Pančevu

Vprašanje zgradbe mostu, ki bo vezal obe obali reke Donave pri Pančevu, je končno javno rešeno. V finančnem zakonu za l. 1927/28. se nahaja uredba, ki določa gradnjo mostu. Priprave za ta dela so se že pričela.

Most, ki ga bodo začeli graditi 25. maja, bo po svoji velikosti in dolžini drugi most v Evropi. Prekaša ga samo most na Donavi pri Črni vodi v Rumuniji. Koristi pančevskega mostu za naš promet pač ni treba dokazovati. Most bo prva in neposredna zveza med Beogradom in Banatom in bo najbližja vez plodovitih severnih krajev z Jadranskim morjem. Gradbena dela bodo vodile tri firme, ker bi ena sama tvrdka ne bila kos takemu delu. Vodstvo del je poverjeno trem velikim nemškim podjetjem, med katerimi se nahaja tudi znani Siemens. Ti koncerni so zaposlili pri delu 20 manjših

tovaren, ki so članice te industrijske zveze, ter še 15 drugih firm, ki bodo dobavljale potrebno gradivo. Most bo dolg 1280 m, imel bo 8 lokov, ki bodo imeli po 160 m odprtine, širok pa bo 11 m. Most bo razdeljen na dva dela. Prvi bo služil železniškemu prometu, drugi pa običajnemu prometu za vozila in za pešce. Težak bo dvajseti- soč ton, stebri, na katerih bo počivala njegova teža, bodo iz betona ter iz granita. Celokupna gradbena dela so preračunljena na 300 milijonov Din. Od te vsote dobi samo tvrdka Siemens 3.266.200 zlatih mark. V začetku gradbenih del bo pri mostu zaposlenih 700 delavcev, pozneje se zviša njih število na 1600. Računajo, da bo most dograjen in izročen prometu v treh letih, t. j. meseca junija 1930.

Harry Liedtke Xenia Desni

v najnovešem vefilmu prideta v „Kino Dvor“

Na vrhu frančiškanskega zvonika

Zadnje dneve so ljubljanci s frančiškanskega mostu z veliko nezvoznostjo opazovali drznega krova, ki je popolnoma hladnokrvno po pravljali s svojim pomočnikom dva visoka stolpa cerkve frančiškanskega samostana. Bil je to znani tesarski mojster in krovec g. Martin Sušnik, ki stanuje na št. Jakobskem trgu poleg cerkve.

Ze pred vojno in po vojni je vedno sam razobešal z visokega stolpa šentjakobske cerkve zastave, sedaj je prevzel popravo strelovoda in drugih kovinskih del na obeh stolpih frančiškanske cerkve, visokih 60 m. Martin Sušnik — to je oni drzni krovec — je rojen v Gozdu pri Kamniku, na Martinov dan 11. novembra 1863. Posvetil se je že v mladih letih krovkemu poslu ter je izvršil v svojih letih nebroj drznih, skoraj akrobatskih del. Zadnje tri dni so ljubljanske gospodinje, ki so prihajale na trg, postajale na frančiškanskem mostu in na Marjinem trgu ter strmele v drznega krova, naravno s primernimi opombami. Nekatere so si celo zakrivale oči, da bi ne videle drznih skokov in plezalnih tur našega izkušenega krova. Tudi naš fotograf g. Hibšer je imel mnogo neprijetnih, preden je brez lestve priplezal v zvoniku frančiškanske cerkve od velikih lin mimo ure do »stepin« in, kjer je posnel našo most, kako se krovec Sušnik giblje v zračnih višavah in motri s stolpa našo Ljubljano.

Sv. Križ nad Mariborom

582 m, ena najlepših izletnih točk v okolici Maribora, dobri 2 uri pešhoda.

V nedeljo 1. maja ob pol 7. zjutraj pojdemo v slučaju lepega vremena v to našo obmejno postojanko. Odhod izpred mariborske kazine. Tam predavanje in mala zabava. Vabimo prijatelje k udeležbi!

Mariborčani ob Zofkinem grobu na Mirogoju

(Ob izletu «Ljudske univerze v Zagreb».)

Prva obletnica osvobođenja — ali še več? V slavnostnem sprejedu si korakala z nami po mariborskih ulicah, vsa vesela in srečna, da obhajaš naš veliki dan ob severni meji. Ponosni smo poslušali tvoj lep nagovor. Vse, kar te je obdajalo tiste dni — priroda in delo — je bilo za te odprta knjiga, za katere si čitala našo bodočnost.

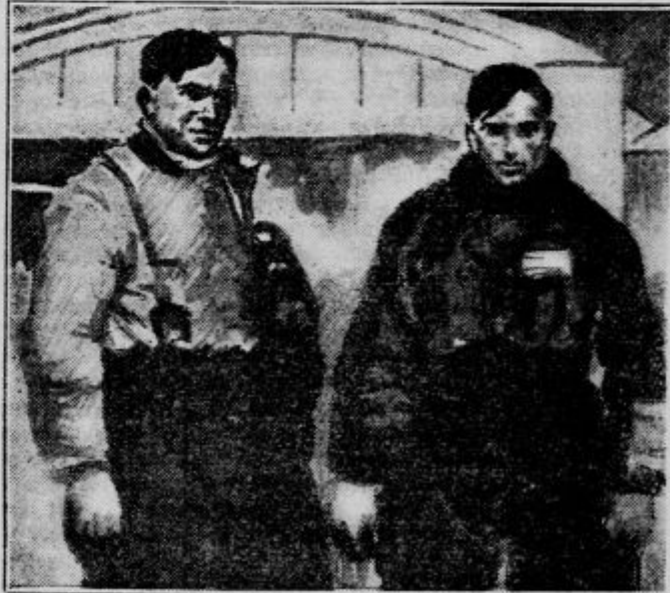
Zdaj smo ti vrnil obisk. Prepozno smo prišli. Z doma na Pantovčaku, ki je pome-nil vso tvojo osebnost, si se preselila semkaj. Tvoj nov dom je skromen; ni se ga še dotaknila ljubeča roka. Ali res ni bilo v življenju dovolj tragično; tudi po smrti ti ni prihranjena?

Glej, tam doli so tako lepe palače, lepi domovi. Blagostanje, ponos, gostoljubni sprejem. In več — kaj potem? Naj ti povem? Brat nam je rekel, da se v teh domovih ne sme govoriti jugoslovensko. Zadel nas je v živo in odšli smo žalostni. Stopili smo k tebi in te vprašali: Kako je to mogoče? Dom so bratu porušili, ali mu ne bomo pomagali, da si postavi podobnega našemu?

Odšla si v času, ko težko pogrešamo vsakogar, ki prisega na naš evanجيل. Obnemogla si si polskala zavetja v neposredni bližini Stanka Vraza. Nemirna romarja dveh dob, fanatika ene smeri, preganjana od usode, sta po naključju priromala na isto poslednjo postajo. Ali vama je zdaj lažje?

Ko je prihajala prva narodna pomlad, in je naša v tiski in suženstvu zbita narodna meja zasanjala prvi sen svobode, je poslala Stanka na bratski jug in sever, da ji išče leka. Šel je v Zagreb, prekoračil v duhu mejo ob Drini in Lovčenu. Marčna revolucija pa ga je našla na vseslovanskem kongresu v Pragi. Udomačil se je v Za-

Jugoslovenska letalca kapetan Tadej Sondermayer in poročnik Leonid Bajdak, ki sta poletela iz Pariza v Bombay ter se vračata sedaj nazaj po isti poti.

Švica — raj Evrope

Prihodnji program ZKD Ljubljana.

Po vsej pravici zamoremo imenovati divno Švico s svojimi neizmernimi in neprekosljivimi naravnimi lepotami raj Evrope. Brezkončno število tujcev iz vseh delov sveta se divi vsakoletno njenim krasotam in uživa z naslado lepoto narave, s katero je ta dežela tako bogato obdarovana. Tudi nas vseh skromna želja je, ogledati si te kraje, o katerih čujemo in čitamo dan za dnem toliko lepega. Zato si je nabavila ZKD za svoj prihodnji program izredno krasen in poučen film o Švici. Ravno na dan 1. maja, ko se vsi veselimo zopetnega oživljenja narave, ko z veseljem gledamo prvo zelenje in cvetje in praznujemo vstajenje narave, vodi ZKD svojo publiko v kraljestvo lepote, v prelepo Švico, da mu pokaže vso čudovito naravno krasoto teh krajev. Vse film je nekaka velepesem prirodi in človeškemu umu, nekaj sprehod po cvetnem raj Evrope. Izredno zanimiv je ta film za staro in mlado, osobito pa bo navdušil naše sportnike, planince in veleturniste. Ogledajte si razstavljene slike v izloženem oknu ZKD pri kavarni »Zvezda« in nabavite si pravočasno v predprodaji vstopnice.

Predstave se vrše v kinu Matica v soboto 30. t. m. ob 14.30 in v nedeljo 1. maja ob 9.30 in 11. dopoldne. Cena običajna po 2 in 4 Din za sedež. Sobotna predstava je odslej vsled nedeljskih izletnikov namenjena splošno vsej publiki.

Samo še danes ob 4, pol 6., pol 8. in 9. uri.

FAVORIT

Sportni vefilm «Ufe». V glavni vlogi divni ljubavni par LIANE HAID in ALFONS FRYLAND. Pri vseh predstavah naš priznani najboljši orkester Ljubljane. Kino «Dvor». Telefon 2730.

grebu, a vračal se je v ilirskem kroju v ožjo slovansko domovino in jo prehodil peš in s slabimi vozili vso do Koroške in Beneške Slovenije. Navduševal je ljudstvo, zbral narodno blago ter širil med posvetno inteligenco in med duhovščino vseslovansko misel. Rad je prihajal v svoj rodni kraj, da ga bodri v veri v boljše bodočnost in mu kaže svojo zvestobo:

«Krasan si, o j krasno rodni zavičaj, ko u Tebi, nigdje ruže ne cvetajo — Čini se, da Bog te stvoril, kraju ljubljani da bednom Slovincu vrati raj izgubljen.»

V turisticno knjigo župnišča v Solčavi pa je zapisal med tujerodne beležke svojih bratov: «Tu, majko, Tvojih sinov dosti — a malo vjernih, Tebe vrednih gosti.» Polstoletja potem, ko je končal svojo naporno življenjsko hojo, si se podala proti severu in jugu Ti Zofka, da s kulturnim delom učvrsti vezi, ki nas spajajo. Med vojno si pogumno prizigala kresove, ki so nam oznanjali Zarje Vidove.

Sestra! Brat! Počivalta mirno. Mi vidimo le kjejo in vztrajamo. Naš evanجيل je evanجيل ljubezni, zato bo zmagal.

11 schillskih oficirjev

K morju, morju...

Na ljubljanskem glavnem kolodvoru so včeraj ob prihodu mariborskega osebnega vlaka policijski organi opazili 14-letnega mladeniča z dijaško čepico, dežnikom in nahrbtnikom. Vprašan, kam potuje, jim je kratko odvrnil:

«V Šibenik k mornarici!»

Odpejali so ga na stražnico in nato pred dežurnega uradnika na policijski direkciji, kjer so ugotovili njegove osebne podatke in vzrok, zakaj je odšel brez vednosti staršev v daljno tulinjo. Pri sebi je imel razna spričevala meščanske šole, knjige in lepo zbirko novcev, tako stare avstrijske vinarje, bolgarske leve, češkoslovaške krome in drug drobiž. Učenec meščanske šole Franca K. je iskreno in ležerno pripovedoval, kako je prišel do denarja za potnino in vožnjo do Šibenika. Prilastil si je bratovo zlato verigo, jo prodal za približno 200 Din in nato danes odjadril proti Ljubljani. V Ljubljani je baje čakal še na dva druga prijatelja — Ljubljance, s katerima naj bi potem nadaljeval vožnjo proti morju v Šibenik. Morje je Franca K. vzljubil že v nežni mladosti, ko so bili njegovi starši v Kopru, odkoder pa so morali bežati ob italijanski okupaciji Kopra. Franceta K., ki je majhen deček, zastaven in iskrih oči, so začasno pridržali na policijskem ravnatelstvu ter ga z večernim osebnim vlakom odpremil v Maribor k staršem...

Izjavil je: «Samo morje, morje me veseli. Postal bi rad mornar, da bi jadrал po sinjem morju v daljne dežele...»

Zagrebski velesejem Veliki pomladni sejem

Avtomobili, gospodarski stroji, radio, kurilne naprave, gospodarske potrebščine

od 1. — 8. maja

Popust 50 odst. na železnica in parobrodih.

Legitimacije za znižano vožnjo dobivajo se pri vseh potniških uradih in denarnih zavodih.

Darujmo za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Petek, 29. «Vojček». D. Sobota, 30. «Hlapci». Delavska predstava Izv. Znižane cene. Nedelja, 1.: ob 15.: «Lumpacij vagabund». Izv. Znižane cene.

Ljubljanska opera:

Petek, 29. «Madame Butterfly». C. Sobota, 30. «Eros in Psiho». A. Nedelja, 1.: «Grofica Marica». Gostuje g. Vladimir Skrbinek. Izv.

Mariborsko gledališče:

Petek, 29.: Zavoro. Sobota, 30.: «Periferija». C. Kuponi. Nedelja, 1.: «Logarjeva Krista». Kuponi.

Iz ljubljanske gledališke pisarne. Danes, v petek se ponavlja za red C prekrasna Puccinijeva opera «Madame Butterfly» z go. Lovčeto v naslovni uloži. V ostalih uložih so zaposlene: go. Potučkova, Poličeva ter go. Banovec, Mitrovič, Janko, Subelj, Mohorčič. Režijo vodi gosp. Subelj, dirigira g. Neffat. — V soboto se poje za red A interesantna opera L. Rožičkega «Eros in Psyche». — V nedeljo se po daljši pavzi ponovi ope-

reta «Grofica Marica». V ulogi kneza Populesca bo gostoval gosp. Vladimir Skrbinek, ki uživa kot komik lep slovea. Doselej je nastopal v Splitu.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo ob 3. popoldne se ponovi v ljubljanski drami veseloigrsja «Lumpacij vagabund» ali «Zanikrna detelja». Predstava je po znižanih cenah. — V opernem gledališču pa nastopi zvečer gosp. Vladimir Skrbinek, bivši član Narodnega gledališča v Splitu. Igral bo ulogo kneza Populescu v «Grofici Marici».

Uspeh osižekega grafika v Berlinu. Berlinska slikarska in risarska šola je koncem lanskega leta razpisala natečaj za najboljša grafična dela. Tekmovalo je 58 grafikov iz Nemčije, Švice, Avstrije in češkoslovaške. Od jugoslovanskih grafikov se je udeležil razstave samo slikar Gorkjović iz Osijeka. Jury je priznala Gorkjoviću nagrado za risbo «Studija».

Nikolaj Nikolajevič Čerepnin je pri nas skoro nepoznan ruski skladatelj. «Sloga» bo izvajala na svojem koncertu med drugimi umetnimi skladbami tudi Čerepninovo pravljico nežno skladbo «Noč» ter junaško ponosno «Stara pesem». To je prava ruska muzika. «Stara pesem» prestavi poslušalca v dobo vojske Ivana Groznega, ko je na pohodu, da zavaruje Kazansko carstvo in pre-

maga ljutega sovražnika. Mladi car zmaga. Polna zavesti moči, polna junaških izrazov je skladba zanimiva po zapletanju glasbenih misli, ki nepretrgoma vežejo duh poslušalca. Odlični zastopniki ruske glasbe tvorijo del sporeda koncerta «Sloga», dne 2. maja t. l. v Unionski dvorani. Vstopnicev Matični knjižarni.

Češki koncert Ljudske univerze v Mariboru. Za svoj koncert, ki se vrši v ponedeljek dne 2. maja v veliki kazinski dvorani, si je operna pevka ga. Z aludova izbrala sledeči program: J. Malát: Sedem narodnih pesmi. B. Smetana: Večerne pesmi. Zdenko Fibich: Poem. Má divenka jak ruže je. (Pri klavirju operni kapelnik A. Balatka.) Smetana: a) Arija iz opere «Libuša»; b) Pesem iz opere «Tajnost»; c) Pesem iz opere «Poljub». A. Dvořák: Arija iz opere «Rusalka». J. B. Foerster: Zadnja scena iz opere «Evas». Cene prostorov običajne. Predprodaja vstopnic pri Bršnikovi in Hofnerji.

Wildceov «Ernest» v beograjski drami. V četrtjek, dne 28. t. m. je beograjska drama uprizorila Wildeovo komedijo «Ernest» v režiji Momčila Miloševića. Glavne moške uloge sta igrala Zlatkovič in Dragutinović, ženske uloge pa so bile zasedene po damah: Taborski, Dugaličevi, Vrbaničevi in Popovičevi.

Prenos Chopinovih kosti na Poljsko. Varšavska vlada je sklenila prepeljati posmrtno ostanke vseh poljskih genijev v domovino. Najprej se prenese kosti pesnika Slovačka iz Švice, kmalu za tem pa ostanke skladate-

lja Chopina. Tozadevno akcijo vodi predsednik društva «Association Frédéric Chopin» Edvard Ganche, znani raziskovalec Chopinovega življenja in dela.

Prenos ostanke Julija Slovačka na Poljsko. Dne 10. julija prepeljejo Poljski zemske ostanke svojega lirika in dramatika Julija Slovačka iz Švice v Varšavo, kjer položijo kosti k večnemu počitku v varšavski katedrali. Ob tej priložnosti se bodo vršile na Poljskem velike žalne svečanosti.

Niševejeve pesnitve izidejo v 20. zvezku velike izdaje vseh Nietzschevih zbranih del pri založbi Musarion v Monakovem.

Turneja sarajevske operete in drame. Dramski ansambel sarajevskega gledališča odide v kratkem na gostovanje v Slovenijo, Dalmacijo in Hrvaško. Predvidoma nastopi v Ljubljani, Mariboru, Varaždinu, Zagrebu, na Sušaku, v Šibeniku, Splitu in Dubrovniku. V vsakem izmed teh krajev bosta najmanj dve predstavi. Operetni ansambel pa odide v Srbijo in bo gostoval v Nišu, Zaječaru, Kruševcu, Sabcu, Požarevcu in Beogradu. Sarajevska drama šteje nekaj dobrih moči. V njenem ansamblu je tudi naša rojakinja Šetina.

Sikstinski pevski zbor v Subotici. V soboto, 30. aprila gostuje v Subotici cerkveni pevski zbor sikstinske kapele cerkve sv. Petra in Pavla v Rimu. Zbor šteje 100 članov in pride v Subotico iz Budimpešte. Koncertantom se bo gostovanje v Subotici odvijalo izplačilo. Najcenejše mesto za koncert stane namreč 165 Din.

Domače vesti

* Morske kopeli za 20 siromašnih otrok. Opozorjamo naše naročnike, da ponovno našo velikonočno razpis glede morskih kopeli za 20 siromašnih otrok mesto v nedeljo, v soboto, dne 30. t. m. Interesente opozorjamo, da nam pošlje prijave z izrekom iz »Jutra« najpozneje do 15. maja Rok razpisa ostane neizpremenjen.

* Podaljšanje zaštite stanovanjskih najemnikov? Načelnik v ministrstvu socialne politike g. Lukić je v sredo izjavil poslanca Trnjarju kot zastopniku zagrebških stanovanjskih najemnikov, da se v ministrstvu dela na tem, da se podaljša zakon o stanovanjih preko 1. majnika t. l.

* Novi redni profesorji ljubljanske univerze. Z ukazom od dne 25. t. m. so imenovani za redne profesorje na ljubljanski univerzi g. dr. Aleksander Bilimović in Mihael Jasinski na Juridikični fakulteti ter g. Koplov na tehniški Prvi predava pravno zgodovino Južnih Slovanov in Slovanov sploh, drugi narodno gospodarstvo in zadnji rudarsko strojeslovje.

* Smrtna kosa. Umrl je 22. t. m. v Podkrajju pri Račeh na Dolenjskem bivši drvarski polir in posestnik Janez Romšak v visoki starosti 87 let. Pokopnik je bil rodom iz Gojzda pri Kamniku, vseskozi poštenjak in naprednjak. — V Ljubljani je umrl večerj g. Kaspar Gašperin, nadučitelj v pok. Pogreb bo danes ob 4. pop. iz mrtvašnice javne bolnice. N. v. m. p.

* Občni zbor ljubljanske sekcije JNU se vrši v nedeljo, dne 8. maja 1927. ob 10. dopoldne v mestni dvorani v Celju z običajnim dnevnim redom. Članstvo se poziva k polnoštevilni udeležbi. Kdor bi se iz tehničnih razlogov zborovanja ne mogel udeležiti, naj javi to tajniku najkasneje do 5. maja in obenem dopolnje pooblastilo. Za ljubljanske članke odhod z vlakom ob 7.43. Skupni obred v »Celjskem domu«.

* Iz državne službe. Dosedanji uradnik inspektorata za narodno zdravje v Ljubljani Josip Skalar je premeščen k sanitetnemu referentu ljublj. oblasti F. Kafol uradnik kmet. oddelka pri vel. županu v Ljubljani je postal ostavko na državno službo.

* Natačaja za gledališke igre. Glavni odbor »Rdečega križa« je razpisal natačaja za gledališke igre higijenske ali humanitarne vsebine. Nagrada za izvršno delo znaša 1000 Din, za prevod pa 500 Din.

* Zrelostni izpiti na naših učiteljskih. Minister prosvete je določil svoje delegate pri zrelostnih izpiti na učiteljskih. Za naša učiteljska so določeni za delegate: dr. Karel Osvald univerzitetni profesor v Ljubljani, za možko in žensko učiteljsko v Mariboru; prosvetni inspektor v pokolu Stanko Bevk za privatno učiteljsko Uršulink v Ljubljani in za privatno učiteljsko v Škofiji Liki ter prosvetni inspektor dr. Fran Kotnik v Mariboru za privatno učiteljsko v Mariboru.

* Kongres geografov v Beogradu. Predvčeršnjem se je na beograjski univerzi vršila prva seja kongresa geografov. Razen slušateljev filozofske fakultete se je seje udeležilo 40 delegatov iz raznih pokrajin Jugoslavije. Kongresu predseduje prof. E. Cvetič. O načinu geografske pouka je predaval prof. Šubajtič. Za določitev skupne terminologije je bil izvoljen odsek treh članov, med temi Slovenec dr. N. Bohinec.

* Promet nedeljskih izletniških vlakov. V nedeljo, dne 1. in 8. maja vozila na progi Ljubljana glavni kolodvor Bistrica-Bohinjsko jezero običajna izletniška vlaka št. 919 in 920. Odhod iz Ljubljane ob 5.25, povratek ob 22.10. Na progi Kamnik-Ljubljana gl. kol. vozi izletniški vlak št. 4037. Odhod iz Kamnika ob 20.28, prihod v Ljubljano ob 21.40.

* Otvoritev postajališča D. M. v Polju. Dne 1. maja se odprli na progi Zidani most-Ljubljana gl. kolodvor med postajama Zalog in Ljubljana gl. kolodvor postajališče D. M. v Polju. V postajališču se odpravlja potnike direktno: karte prodaja čuvaj, prtljago se sprejema v prevoz samo proti doplačilu. Prvi potniški vlak, ki ima na tem postajališču postanek proti Zidanemu mostu odhaja iz D. M. v Polju ob 14.21, proti Ljubljani pa ob 17.56. Proti Ljubljani bodo odhajali potniški vlaki ob 3.18, 7.25, 9.50, 13.46, 17.56, in 21.39 ter proti Zidanemu mostu ob 5.32, 7.49, 12.20, 14.21, 17.51, in 23.16.

* Argument z nožem. V ljubljanski javni bolnici se je večerj popoldne zglasil 26 letni dmlinar Lojze Hudnik, zastaven dečko iz Hruševca pri Dobrovi. Prišel je najprej do primarija dr. Derganca ter mu pokazal precej težko rano na desni strani vrata. Ta mu je sestavil zdravniško spravevalo ter ga napotil v bolnico, ker je rana razmeroma težka značaja. Snoči je nastal na vasi v Hruševem preprič, med vasujočimi kmečki fanti. Preprič je nastal okoli 20. ure radi malenkostne stvari. Posestnik Fr. Žirovnik je potegnil iz svojega žepa nož in svojega nasprotnika Hudnika vrezal v vrat. Dmoga se mu snoči za sifo obvezal močno krvavečo rano.

* Kačaki pričel svoj posel. V tork sta vpadla iz Albanije na naše ozemlje dva razbojnika v letošnji pomadi in si hotela privoščiti selo Ljubicevo v bližini Prizrena. Orožniki pa so ju prepodili nazaj med Albance in pri zasledovanju pobrali puško enega teh kačakov, ki je bila — italijanska.

* Razstava »Kemijske straže«. Za pravoslavno veliko noč je bila odprta v letnem paviljonu Oficirskega doma v Beogradu razstava društva »Državne kemijske straže« v Beogradu. Imenovano društvo ima čili zanimati se za najnovejšo kemije iznajdbe v zvezi z vprašanji bodočih vojn. Častni predsednik društva so trije univerzitetni profesorji in sicer g. Sima Lozančić iz Beograda, dr. Gustav Janeček iz Zagreba in dr. Makso Samec iz Ljubljane. Razstavo tvorijo tri oddelki. V prvem najdemo zgodovino kemijske vojne, v drugem domačo

industrijo, ki je potrebna za kemijsko vojno, v tretjem pa vpliv kemije na poljedelstvo. Razstava bo odprta do 9. maja.

* Sušak sedež primorsko-krajske oblasti. Jutri prispejo na Sušak poslanci primorsko-krajske oblasti s sedežem v Karlovcu. Povabljeni so od mestnega županstva ter vseh gospodarskih in prosvetnih krogov mesta Sušaka in Primorja, da se pouče v razmerah glede definitivne določitve sedeža te oblasti. Kakor javljajo listi, se je povabilu odzvalo trideset poslancev oblastne skupščine.

* Kriza v dalmatinski delavski zbornici. Kakor poročajo iz Splita, je na predvčerajšnji seji uprave delavske zbornice za Dalmacijo prišlo do ostrega spopada med večino odbora in predsednikom zbornice. Večina je izrekla predsedniku nezamislivo ter sklenila, da izvoli novega predsednika.

* Župan v Subotici odstavljen. Predsednik vlade Vukičević je kot minister za notranje stvari podpisal ukaz, s katerim se odstavlja mestni župan v Subotici Dragoslav Gjorgjevič. Vzrok za ta ukrep je baje Gjorgjevičev postopanje povodom oblastnih volitev.

* Spomenik kraju Petru v Derventi. Meščani bosanskega mesteca Dervente so sklenili, da v svojem mestecu postavijo dostojen spomenik kraju Petru Osvoboditelju. Potrebna sredstva za spomenik so s prostovoljnimi prispevki že zagotovljena.

* Vred nagle vožnje smrtno ponesrečil. Ko sta se v sredo ponoči zagrebška mesarja Tominec in Mokrovč s Pantovčaka vozila nazaj v Zagreb se je pokvarila zavora voza vsled česar so se konji splašali in v divjem diru tekli proti mestu. Voz je pri tem zadell v neki svetilnik s tako silo, da je Mokrovč nadel na asfalt ter si prebil lobanjo. Zdravniška pomoč je ostala brez uspeha. Mokrovč je par ur pozneje podlegel težki poškodbi.

* Nevarni železniški vlomilci pod ključem. Početkom meseca aprila je bil med postajama Brežice-Dobova iz tovornega vlaka ukraden zaboja manufakturnega blaga v vrednosti 27.000 Din ter zaboja čevljev, vrednih 9000 dinarjev. Da so bili vlomilci posebno drzni, dokazuje dejstvo, da je bil dotični vagon uvrščen neposredno iz za službenega vagona. Vsa poizvedovanja po vlomilcih so ostala srva brez uspeha. V noči od 20. na 21. aprila pa je bil izvršen vlom v Razborju pri Zidanem mostu. Vlomilci so vzeli v tamkajšnjem župnišču srebrno žepno uro ter 1200 Din gotovine.

V zadnjem momentu pa se je župnikovi kuharici posrečilo zakleniti vlomilca v sobo ter alarmirati sosedo. Orožniki so oba vlomilca aretirali ter ju izročili okrajnemu sodišču v Laškem. Bila sta to 22 letni Mihael Duhandžija iz Karlovca in 21 letni Ladislav Halanič iz Zagreba. Duhandžija je pri zaslišanju priznal vlom v Razborju ter tudi velike tatvine na železnici med Zagrebom in Zidanim mostom, ki jih je izvršil v družbi Ivana Čačića in Antona Vrkiča. Povzročena škoda presega 80.000 Din. Ukradeno blago so ponoči znosili v Zagreb, kjer ga je razprodal neki Stojan Marič. Vsi krivci, ki so priznali tudi vlom v trafiko v Zidanem mostu so že pod ključem. Duhandžija in Halanič sta bila izročena okrajnemu sodišču v Celju, ostali krivci pa se nahajajo še v zagrebških policijskih zaporih.

* Abnormalno dete. V Klisu, v splitski okolišč, se je rodilo dve dni abnormalno dete, ki ima na obeh rokah štiri prste zraščene, stopala brez nog pa so obrnjena nazaj. Abnormalna je tudi čelna kost in hrbtnjača ter usta abnormalno formirana. Ljudje pravijo, da otroček tuli kakor volk. Vse abnormalnosti pa so smetritične in zdravniški so mnenja, da bo otrok ostal pri življenju. Oče tega nesrečnega otroka je star 80, mati pa 51 let. Ostali otroci te zakonske dvojice so popolnoma zdravi.

* Ponarejeni belgijski bankovci po 20 frankov. Kakor se uradno razglašja, je belgijska Narodna banka ugotovila ponarejene belgijske bankovce po 20 frankov tipa iz leta 1919. Bankovec je nov falzifikat, ki ga je lahko spoznati ker je v filigranah slabo izdelan in je zlasti vladarjeva slika slabo odsmislena.

AUTO URE

8 dni idečo z radijem. Z ozirom na to, da se vidi na uro tudi ponoči, jih vsem avtomobilistom priporočam. Le preizkušene z jamstvom se dobijo pri: — — — — — F. Čuden, v Ljubljani, Prešernova 1

* Turški dijak v Jugoslaviji. Za prihodnji mesec je prijavljen poučni izlet večje skupine dijakov iz Turčije. Izletniki posejito razen naših južnih krajev tudi Zagreb in Slovenijo.

* Tamburaški odsek Čitalnice v Zalogu priredi v soboto 30. aprila ob pol 20. uri v prostorih gostilne pri Cirilu v Zalogu delavski predvečer 1. maja. Spored: 1.) Predavanje: Pomen 1. maja. 2.) Recitacija: a) Na poljanah, b) Vprašanje Vzbujanje duhov. 3.) Živa slika »Kovač«. 4.) Prosta zabava, ples, godba. Vstopnina 5 Din za osebo. K obilni udeležbi vabi Tamburaški zbor. 659

* Vrhnika. Cenji izletnikom naznanjam, da bom otvoril 1. mala točnico v Močilniku, ob izviru Ljubljane, kjer se bo nudilo mnogo zabave z godbo na pihala. Priporočam se za obilen obisk. — Franc Brečić, gostilničar. 661

* Predsedja v Šmarjeških toplicah pri Novem mestu. Te slovite toplice, ki s svojo prijetno naravno oglikovo kislino vsebujejo 27° R topline blagodejno vplivajo na revmatične s srčno hibo, nevralgije, ženske bolezni in vobče živčne bolezni, se otvorijo s 1. majem. V predsejdi do 30. junija stane celokupna 20 dnevna oskrba (šoba, trikrat dnevno izvrstna in zadostna hrana, dnevne kopeli, kakor tudi 2 zdravniški ordinaciji

Vabimo na majski shod narodnega delavstva in nameščencev

ki se vrši v nedeljo 1. maja ob pol 11. v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Na shodu govorita oblastna poslanca dr. Dinko Puc in Ivan Tavčar.

Shod je namenjen proslavi dela, manifestaciji za socialne in gospodarske težnje nameščencev in delavcev.

Združene narodne organizacije nameščencev in delavcev v Narodno-strokovni zvezi.

Objava preselitve.

Jugoslovensko Rudolf Mosse d. d. oglasni zavod. Zagreb. preselimo 1. maja v svoje nove uredniške prostore na

Zrinjskem trgu broj 20 kraj Lekarne Brodjočin.

vožnja iz kolodvora v Novo mesto v toplice (in nazaj) skupno Din 900. Iz Novega mesta odhaja v toplice dnevno voz ob 1. pop. Vsa nadaljna pojasnila daje »Upravitelstvo Šmarjskih toplic Novo mesto«. 632

* Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo rabo pol kupice prirodne grenčice »Franz - Josef«. Strokovni zdravniki za motenje prehranjevanja hvalijo vodo »Franz-Josef«, ker vzpodbuja delovanje želodca in črevesa, poživlja prehranjevanje, poživlja kri in omiljuje razdražljivost žilcev.

* Čudežne zdravilne uspehe dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnjenosti žil, motenju preosnovne, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

* Rogaska Slatina je najcenejša in najudobnejše zdravilišče za zdravljenje železnih in črevesnih boleznih posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekte!

Iz Ljubljane

u— Praznovanje 1. majnika v Ljubljani. Delavske organizacije in socialistične stranke se pripravljajo na primerno proslavo 1. majnika kot delavskega praznika in to v okviru okrožnice notranjega ministra, ki zabranjuje vsako javno manifestacijo in obhodo po ulicah. Ljubljansko policijsko ravnanje je bilo dovolilo po navodilih velikega župana odnosno notranjega ministra prirejanje shodov v zaprtih lokalih, nikakor pa ne zborovanj pod milim nebom. Za druge majniške prireditve je treba policiji predložiti točen program, v nasprotnem slučaju se prireditve ne bodo dovolile.

u— Majniška proslava Sokola I. V nedeljo 1. majnika ob 3. popoldne mladinska proslava. Nastopa deca in naraščaj s telovadnimi točkami in narodnimi igrami, nagovor br. župnega prosvetarja, sodeluje orkester Sokola I. Sedeži po 6 Din. stojšča 3 Din. — Zvečer za odrasle zabavni večer pri pogrnjenih mizah, sodeluje društveni orkester, poleg drugega ples. Vstopnine ni. Veš spored se vrši v notranjih prostorih. Vabljeni sokolsko članstvo in društveni prijatelji.

u— Slovensko planinsko društvo opozarja na predavanje, ki ga priredi dr. I. Kugy danes zvečer ob 8. uri v veliki dvorani hotela »Union«. Članici in priljubljeni alpinisti se bo s tem predavanjem posvili ob Ljubljani, in zato je dolžnost vseh naš planincev, da ga ta večer počastimo. Dr. Kugy je bil prvobornik za razvoj planinstva v naših Alpah Bil je tih, a najzatranejši raziskovalec lepot in goroz naših Alp in posebno Triglavskega pogorja. Po njem imenovana Kugyjeva pot na Triglav bo trajen spomin njegovega delovanja. Slovenskemu planinskemu društvu je bil vedno naklonjen. Vabimo tedaj vse svoje člane in prijatelje na njegovo zaključno predavanje. Vstopnice se dbe v predprodaji v pisarni SPD. Šelenburgova ulica 7.

u— Nemški avtomobilisti v Ljubljani. Jutri, v soboto popoldne med 2. in 7. uro bo pasirala Ljubljano kolona avtomobilov in motociklov splošnega nemškega kluba iz Münchna, obstoječa iz približno 140 vozil s 400 potniki. Navedeni klub je priredil velikonočno potovanje v inozemstvo in sicer iz Münchna čez Tirolsko v Italijo, od koder se vrača preko Jugoslavije, Avstrije in Češkoslovaške nazaj v Nemčijo. Skozi Ljubljano vozi po Bleiweisovi cesti, Aleksandrovi cesti, Prešernovi ulici, Marjlinem trgu, Miklošičevi cesti, Dalmatinski ulici in Gosposvetski cesti proti Bledu, kjer v soboto zvečer. Mestni magistrat ljubljanski

Continental

Cevi. K plašču »Conti« spajajte drugi; oba skupaj dajeta ono tesno zvezo, ki zagotavlja največjo tvornost.

Viktor Bohinec, Ljubljana.

vabi hišne posestnike ob navedenih cestah, da v pozdrav tujcem po možnosti v soboto razobesijo zastave na svojih hišah.

u— Jugoslov.-češkoslov. liga v Ljubljani ima svoj občni zbor v ponedeljek 2. maja ob pol 21. zvečer v restavraciji »Zvezdi«. Na dnevnem redu so poročila odbora, volitve, določitev delegatov za skupščino Saveza lig, razprava o saveznih pravilih in slučajnosti. Pozivamo člane, da se tega običnega zbora polnoštevilno udeležijo.

u— Pomladanski izlet štepanjskega Sokola. Na praznik 1. maja priredi Sokolsko društvo v Štepanju vasi pomladanski izlet na Kurešček. Zbirališče ob 6. zjutraj na dolenjskem kolodvoru, odhod ob 6.17 z vlakom do Škofljice, od tam peš na Kurešček. Povratek v Ljubljano ob 20.40 z dolenjskim vlakom. Prehrano vzeti seboj!

u— Švedsko telovadbo na prostem združeno s tečajem za lahkotletiko uvede spomladno sezono telovadno društva »Atena« na svojem vežališču v Tivoliju pod spretnim vodstvom strokovne profesorice. Tečaj je najidealnejši sistem moderne telesne vzgoje in ga priporočamo po pridobljenih izkušnjah najtopleje staršem za deklice v razvoju. Sprejemajo se deklice od 10 leta dalje, pouk dvakrat tedensko od 5—6. ozkroma od 6.—7. popoldne. Članarina mesečno 20 Din. Vpisovanje se vrši v soboto 30. t. m. v licejski telovadnici od pol 6. do pol 7. ure. Opozorjamo obiskovce zimskega telovadnega tečaja »Atena«, ki se zaključijo s 1. majem, da se prigrabijo v polletni tečaj, ki bo napramernejše nadaljevanje pouka v prosti naravi.

u— Društvo »Kuratori slepcev« naproša vabljenega gospe in gospodične, na naj se zanesljivo udeležijo seje, ki bo danes v petek dne 29. aprila ob 5. popoldne v I. nadstropju kavarni »Emona« radi prireditve »Dneva slepih«.

u— Pevski zbor Glasbene Matice. Pevska vaja za moški zbor se vrši v petek 29. aprila ob 8. zvečer, za ženski zbor v ponedeljek 2. maja ob četrti na sedem. Udeležba obvezna za vse pevce in pevke! Odbor.

u— Ruska Matica. Jutri v soboto se bo vršilo v balkonski dvorani ljubljanske univerze predavanje univ. prof. Aleksandra Makšecova o predmetu »Položaj zanemarejene dece v sedanji Rusiji«. Začetek ob pol 20. uri. Vstop prost.

u— Grožnja s sekuro. Neki Tone tam v Trnovem je prišel v sredo zvečer vinjen domov. Prijel je za sekuro in odšel na dvorišče. Začel je groziti trgovčevi ženi Kazimirji O., rekoč: »Poljakino moram usmrtiti!« Pri tem je vihtel sekuro. Med njim in trgovčevno ženo so namreč nastala nasprotja radi stanovanja ker ima fiksno idejo, da mu hoče trgovec odvzeti stanovanje.

u— Zaplenjeni letaki. Po mestu so bili razširjeni litografirani mali letaki, ki so vabili brezposlene na prostorno zborovanje. Letake je policija zaplenila.

u— Ah, ta grajska granata? Prebivalci ljubljanskega gradu so razburjeni in ugibajo, kdo naj bi bil tisti zbirkovec, ki je ponoči na grajskem dvorišču izruval 28-centimetrovski granatni plašč in ga odnesel. Pri delu je bilo najbrže več pomagačev. Grajski oskrbnik g. Jakob Lavter je stvar prijavil policiji. Mestna občina trpi radi tega 300 Din škoda.

u— Policijska kronika. Od srede do četrka opoldne so bile aretirane štiri osebe, dve znani vlačugi in večerj dopoldne na gl. kolodvoru neki mladenič, učenec meščanske šole v Mariboru radi bega od doma, dalje neka gospodična Mici, ki je osumljena tatvine perila. Mici je bila po zaslišanju izpuščena. — Alfredo Zischingerju je bila ukrala 2000 Din vredna obleka. Prijavljena je zlobna poškodba javnih naprav mestne občine. Javljen je kratko zanimiv pretep na ulici. Neka oseba je ovadena radi nevarne grožnje. Policijsko so prijavljali 3 ponočnjaki radi kaljenja nočnega mira, nedostojnega vedenja odnosno tretji radi ponesnaženja v javnem lokalu. Šest voznikov je ovadenih radi prestopka cestno-policijskega reda.

u— Pobegla pisca. Stavbnemu podjetniku inž. Adolfo Dukiču je pobegnila z doma v Ljubljani 3 leta stara rjava pisca, dobermanske pasme. Vredna je 1000 Din in sliši na ime »Diana«.

u— Društvo ostrostrelcev opozarja svoje člane, da se bo vršilo v nedeljo 1. maja ob 14. na strelišču pod Rožnikom prvo streljanje na letošnje golobe in bežečega jalca. Strelja se na golobe izključno s šibrami št. 12, na jalca s št. 8. 665

u— Kopališče v hotelu »Sion« je zopet odprto. 662

u— Zopet nekaj prav važnega za gospodinje. Ako se hočete založiti z jalci in jih ohraniti čim dalje časa, jih vložite v najzanesljivejšo, najcenejšo ter najenostavnejše sredstvo: v stekleno vodo ali pa v garantol za jalca. Oboje dobite v drogeriji Kanc. Zidovska ulica 1. 660

u— Anglesko sukno po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče 3. 635

u— Prvo slov. tamburaško društvo »Krim« ima 4. redni občni zbor v soboto 30. aprila ob 8. zvečer v gostilni g. Ant. Steinerja. Opekarska cesta 31. — Odbor.

Iz Maribora

a— Novi podpredsednik okrož. sodišča? Kakor poročajo SLS časopisi, je imenovan za novega podpredsednika mariborskega okrožnega sodišča sodni nadsvetnik g. dr. Pihler.

a— Stanovanjski najemniki. Preti nam nevarnost, da popolnoma ukinejo stanovanjski zakon. 1. maja prenehajo že stanovanjska sodišča in s 1. nov. se zakon sploh ukine. Tako društvo stanovanjskih najemnikov, kakor tudi zveza vseh društev v Jugoslaviji, je storila kar je bilo mogoče, da reši mnoge strahot brezdomovja. Kolikor je imelo naše prizadevanje uspeh, bomo zvedeli prihodnje dni. Da bomo mogli svoje člane in vse prizadete pravčasno obvestiti o delu in uspehih, sklicuje odbor društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okoliščo za soboto 30. aprila ob 8. uri zvečer v malo dvorano Narodnega doma javno odoborno sejo. Na tel seji se bo govorilo o nadaljnjem delu in postopanju v stanovanjskih zadevah. Udeležite se te seje vsi stanovanjski najemniki polnoštevilno! — Odbor.

a— Spominsko slavno Zaloško ceste so priredili preteklo nedeljo v Delavskem domu. O pomenu krvavega dogodka za delavstvo sta govorila g. Petelan in g. Mag. dič. Delavska godba je zaigrala komad iz Beethovna, pevski zbor pa je zapel pretepis »Vigred se povrne«. Spominska slavnost je napravila na številno udeleženo delavstvo najljubši in resen utis.

a— Poučni izlet realcev. Abiturienti mariborske realke prirede letos pod vodstvom svojih profesorjev 14 dnevno potovanje po Jugoslaviji. Načrt določa progo: Maribor-Zagreb - Šibenik - Dubrovnik - Sarajevo-Brod - Zagreb - Maribor. Te dni bodo hodili dijaki realci prositi podpore. Naj ne bo nikogar, ki ne bi žrtvoval večjo ali manjšo vsoto za naše dijake maturante. Eventualne podpore naj se pošljejo na »Abiturijentski odbor realcev«, Maribor, realka.

a— »Napredke« v Mariboru priredi dne 1. maja ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma svojo V. interno akademijo in sicer v proslavo prvega majnika. Isti dan nastopijo lahko atletiki in nogometna vrsta »Napredka« na atletskem sportnem mitingu v Celju. K akademiji so vabljeni v prvi vrsti starši naših članov in članice.

a— Obrtno gibanje. V palači Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu bo s 1. majnikom odprta nova kavarna »Orient« v prostorih, ki so bili ves čas po dograditvi palače prazni. Cela vrsta lokalov v tem poslopiju pa še čaka najemnikov, ki se bojijo visoke najemnine.

Iz Celja

a— Dijaška akademija v Celju. — Napredna dijaška organizacija »Sloga« na gimnaziji v Celju priredi dne 30. aprila t. l. v mestnem gledališču v Celju dijaško akademijo. Vstopnina je običajna gledališka. V nedeljo, dne 1. maja bo dopoldne cvetlični dan, popoldne ob 2. na Glaziji lahko-atletski tekmovalja vseh naprednih srednješolcev iz Slovenije, ob 4. na nogometna tekma med »Slogo« iz Celja in »Napredkom« iz Maribora. Ker je čisti dobiček namenjen revnim dijakom, se pričakuje od strani občinstva obilna udeležba.

a— Poučni izlet v Ljubljani priredi v nedeljo 1. maja celjska obrtna nadaljevalna šola. Zbirališče kmalu po 7. zjutraj pred kolodvorom. — Od 427 obiskujočih valencev in valencev se jih je prigrabilo za izlet 240 in sicer 176 fantov in 64 deklet. Izleta se udeležijo vseh 8 razrednikov in 3 razrednice s šol. vodjem ter še nekaj obrtnih mojstrov. Izlet se vrši ob vsakem vremenu. Sklep šolskega leta bo v nedeljo dne 8. maja ob 8. dopoldne v risalnici deške meščanske šole, kjer se naj zbere obrtno-solski naraščaj vseh enajstih razredov k razdelitvi pismenih in risarskih izdelkov, solskih naznanil ter nagrad v denarju (26 učenecv in 5 učenek dobi po 50 Din). K sklepu šolskega leta so povabljeni tudi g. obrtni mojstri.

a— Koncert Celjskega pevskega društva. V soboto, dne 7. maja bo priredilo v veliki dvorani Celjskega doma Celjsko pevsko društvo pod vodstvom društvenega pevovodje g. Cirila Preglja svoj redni društveni koncert. Prireditvev tega najstarejšega celjskega kulturnega društva, okrog katerega se je zbiralo še pred svetovno vojno vse narodno čuteče Celje, naj bi bila tudi to pot lepa manifestacija, ki naj pokaže, da znamo narodni Celjani pravilno oceniti važno kulturno delo. Da bo koncert nudil tudi lep umetniški užitek, naj jamči pred vsem znana agilnost in velika sposobnost društvenega pevovodje.

a— Borza dela v Celju. Pri borzi dela v Celju se je prijavilo tekom zadnjega časa 466 moških in ženskih oseb, ki iščejo delo. Med temi je največ poljedelskih delavcev, težakov, rudarjev, mizarjev, krojačev, pekarskih pomočnikov ter služkinj. Več mest je na razpolago karnosekom, zlasti za izdelovanje granitnih kock, krojačem, mizarjem in sploh stavbenim delavcem.

a— Državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju sta poklonili Ljudska posojilnica 500 Din in Južno-štajerska hranilnica 250 Din.

Modra galica 98/99%

Montecatini in Marengo

ŽVEPLO

dvoj. vent. 85/95% Chancel

SULIKOL, SALOJIDIN

naročite

v Ljubljani, Poštni predal št. 102.

Iz Kranja

Prvomajnska proslava narodnega delavstva. Narodno delavstvo vdanjeno v po družnicah Narodno strokovne zveze v Kranju in Srezišču priredili dne 1. maja pešizlet k Sv. Joštu. Zbirališče zjutraj ob pol 7. pred kolodvorom. Točno ob 7. odhod. Pri Sv. Joštu majski shod. Govori g. Fran Majcen iz Ljubljane. Vabimo vse napredno delavstvo in napredno javnost k tej naši prvi večji majski proslavi.

Volitev v okrajne cestne odbore. Za občini Zmicev in Sora so bili izvoljeni lesni trgovci Pavel Mrak v Gabolah, za Selce Ant. Klemenčič in Fr. Potočnik kot člani okrajnega odbora, za občino Naklo pa pos. Janez Pavlin s Police kot član kranjskega okrajnega cestnega odbora.

Rešitvi avto, katerega je naročilo tukajšnje Prostovoljno gasilno in reševalno društvo, je dospel iz Pariza v Ljubljano in je bil včeraj ocarinjen. Carinski stroški so tako veliki, da društvo na to ni računalo. V kratkem dospo tudi motorna brigada. Svečana blagoslovitev novega gasilnega orodja bo koncem prihodnjega meseca.

Gostilničarji iz mesta in okolice se opozarjajo na strokovno gostilničarsko razstavo v Gradcu, ki se vrši prihodnji teden. Prijave za poset te razstave sprejema tajnik gostilničarske zadruge g. Rici Mayr do ponedeljka 2. maja.

Prepovedano kolesarjenje. Mestna policija je v zadnjem času prišla več kolesarjev, ki so vozili po pešpoti pod Jelovim klancem do samskega mostu, katerega je za kolesarjenje prepovedano.

Učiteljsko zborovanje v Kranju. Učiteljsko društvo »Edinost« za kranjsko-radovljanski srez ima v ponedeljek 2. maja v Kranju svoje zborovanje. Učiteljsvo se opozarja, da je udeležencev zborovanja dovolil ljubljanski vel. župan pouka prost dan.

Iz Ptuja

Velika prvomajska proslava narodnega delavstva. Vsa ptujska napredna društva proslavljajo skupno s podružnicami Narodno strokovne zveze 1. maj po naslednjem redu: Zjutraj ob 5. uri budnica mestne godbe po mestu. Ob 10. dopoldne v Narodnem domu javni majski shod, na katerem govori strokovni tajnik g. Vladimir Kravos iz Ljubljane. Popoldne ob 14. do 15. ure pred magistratom promenadni koncert mestne godbe in zbiranje udeležnikov proslave. Točno ob 15. odhod v Rogoznico z godbo in praporom na čelu. V Rogoznici se vrši na vrtu g. Bračiča velika ljudska veselica z godbo in petjem ter raznovrstnim sporedom. Iz Ptuja v Rogoznico bodo ta dan avtovožnje. Priprani smo da se bo vsa napredna javnost Ptuja udeležila te prvomajske proslave našega zavednega delavstva.

Circus Rebernigg, ki je sedaj v Mariboru, poseti Ptuj in bo predvajal predstave ob 30. aprila do 4. maja t. l. na prostoru blizu male vojašnice.

Prihodnja plenarna seja mestnega sveta se vrši v soboto dne 30. aprila t. l. ob 18. uri v mestni posvetovalni dvorani.

Krvav pretep med zakoncem. Do hudega pretepa je prišlo v nedeljo med zakoncem N. N. v gostilni Pogačnik na Bregu pri Ptuj. Omenjena zakonca sta živila že dalje časa ločeno; mož nekje na Hrvaškem, žena pa je služila večino časa kot natakarica v raznih gostilnah. Žena ima s svojo materjo tudi majhno posestovo v bližini Ptuja. Zadnje čase je zvedela, da je prejel njen mož večjo vsoto denarja iz Amerike od svojega brata. Zabili ga je zopet k sebi, češ, da mu prepiše polovico posestva, ako da svoj denar v skupno go spodarstvo. Kakor hitro so se prepisi izvršili in je mož odšel vsoto 18.000 Din, pa bi se ga žena najraje zopet iznebila, da bi ostala sama lastnica skupnega premoženja. Povzročala je neprestano prepire in tako je v nedeljo odšla od doma iskat moža z besedami, da se prej ne vrne, dokler ga ne ubije. Mož je sedel nič hudega sluteč pri čaji piva v gostilni Pogačnik, ko je naenkrat privihrala v gostilno njegova žena, ter ga začela obmetavati s kozarci in vsem mogočim. Že prvi kozarec je zadel moža v čelo pri levem očesu, da ga je oblika kri ter se je za hip onesvestil, kar pa prav nič ni motilo razkačene žene pri nadaljnjem

obmetavanju, dokler je niso s silo odstranili navzoči gosti. Mož je nato zdravnik obvezal. Prenočil je v hotelu. Naslednji dan v ponedeljek je bil mož dvakrat pri zdravniku, ki mu je menjal obveze, zlasti ker je bilo oko v nevarnosti, žena pa ga je zopet ves dan iskala po ptujskih gostilnah, dokler ga končno popoldne ni našla v gostilni »Beli križ«. Takoj je skočila vanj in mu začela trgati obveze z glave. Grozila je, da ga hoče ubiti. Mož se je branil, za grabil stol in udrihal po ženi, da se je razbila stolica na nji, a ona kljub temu ni odnehala. Seve, ko jo je posegla poklicana policija vmes in spravila oba zakonca, krvava in ranjena na hladno, je bil konec pretepa, ki bi se lahko končal s smrtjo enega ali drugega. Kako sta se sporazumela pozneje v zaporu nam ni znano.

Novo avtoprogo: Ptuj, Turniš, Sv. Vid, Jurovci, Podlehnik, Nova cerkev in obratno otvori z 2. majem t. l. g. K. Kosar iz Ptuja. Vozil bo dvakrat dnevno ter imel zvezo z vlakom v Ptuj. Zjutraj vozi iz Ptuja ob 6.30 in se vrača ob 8.30. Popoldne vozi iz Ptuja ob 2.30 in se vrača ob 4.30. Cena za vožnjo Ptuj - Nova cerkev 14 Din.

Shantung, pralna in surova svila in vseh barvavih ravno kar došla!

Modna trgovina T. Exer, Ljubljana Sv. Petra cesta 2.

Iz Trbovelj

Letošnja prvomajnska nedelja bo v Trbovljah izredno živahna. Člani Narodno strokovne zveze v Trbovljah se bodo zbrali do pol 8. zjutraj pred Sokolskim domom, nakar bodo napravili pešizlet v Zagorje, kjer bo ob 9. dopoldne skupno z zagorsko podružnico velik javni shod. Govornik bo dr. Joža Bohinjec iz Ljubljane. Narodno strokovna zveza v Hrastniku pa priredi dva shoda: prvi bo po prvi maši na Dolu pri g. Antonu Draksljerju, drugi ob 3. popoldne pri g. Vidu Senici v Hrastniku. Tudi tu bo govoril g. dr. Joža Bohinjec. — Socijalisti v Trbovljah bodo imeli na predvečer slavnostno predstavo v Delavskem domu, v nedeljo ob 4. zjutraj budnico, ob 9. dopoldne javni shod, nato obhod z godbo in v zastavih do trga in nazaj. Popoldne ob 2. bo napravila mladina izlet na Ojstro. Zvečer se bo vršila majska veselica. Na podoben način proslave prvi maj tudi socijalisti v Hrastniku. — Klerikalc v Trbovljah bodo napravili za svoje ljudi ob 9. dopoldne mašo v farni cerkvi, nakar se bo vršil zanje shod v Društvenem domu. Popoldne uprizore igro »Anarhisti«. Klerikali iz Hrastnika, Dola in okolice pa bodo napravili izlet k Sv. Juriju, kjer bo slovesna maša in nato shod. K Sv. Jurju se napote tudi klerikali iz Hude jame.

Narodni dom v Hrastniku priredi v nedeljo majski večer z bogatim sporedom.

Nogometna tekma. V nedeljo ob 4. popoldne se prične na igrišču nad Terezijo v Trbovljah nogometna tekma med SK Amaterjem in Trbovljah in SK Svoboda iz Ljubljane.

Dva občna zbora. V soboto 30. t. m. ob 6. zvečer se bo vršil v Hrastniku občni zbor moške Ciril-Methodove podružnice in nato občni zbor Glasbenega društva v Hrastniku.

Uradni dan okrajnega glavarstva bo v Trbovljah 2. maja.

Na občnem zboru steklarjev v Hrastniku je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Alojz Kellner, namestnik Fr. Fuks, blagajnik Franc Zeletel, namestnik Franc Brujas, knjižničar Ignac Zeletel, podblagajnik Franc Planinc in Anton Delpin; v nadzorstvo Julius Kellner, Fajt in Fuks. Občni zbor ni bil prav povoljno obiskan, ker je velik del steklarjev neorganiziran. Organizacija je doživela v zadnjem času več neuspehov pri raznih intervencijah.

Nadzorstvo nad cestami v Trbovljah. Klerikalna večina v okrajnem zastopni je razdelila nadzorstvo nad cestami v trboveljski občini med sledeče sovetovalce: rudniškega ravnatelja inž. Pauerja v Trbovljah (cesta od kolodvora do glavnega trga), Ahaca (od glavnega trga do St. Pavla), Miha Renka (cesta od Dimnika, po kopalski do Sv. Marka), Zagarja (od Podmeje proti Sv. Katarini in do Bobna) in Metoda Jenka (od Bobna do kolodvora v Hrastniku).

V kemični tovarni v Hrastniku je zaposlen sedaj 152 moških in 18 žensk. Plača znaša dnevno od 17 do 35 Din.

Sport

Službene objave LNP.

(Iz seje poslovnega odbora 27. IV. 1927.)

Prvenstvene tekme v Ljubljani dne 1. V. se vrše na igrišču SK Ilirija v sledečem vrstnem redu: ob 10. Slovan rez. : Primorje rez., ob 14.30 Hermes : Ilirija, ob 16. Slovan : Primorje. Posl. odbor si pridruže pravico, dopoldansko tekmo v slučaju deževnega vremena po potrebi na licu mesta odgoditi. — Blagajniško službo vrši dopoldne g. Zajc in SK Slovan, rediteljsko gospod. Buljevič s po 3 reditelji obeh klubov. Popoldne vrši blagajniško službo g. Lukežič in ZSK Hermes, rediteljsko g. Dorčec, vsi 4 klubi pa imajo postaviti po 2 reditelja kot običajno, rediteljsko službo na tribunah vrši SK Ilirija.

Verificirajo se prvenstvene tekme Ilirija : Jadran 4 : 1, Rapid : Maribor 4 : 3, Jadran : Slovan 4 : 1, Atletik SK : Celje 5 : 3, Merkur : Svoboda, Maribor 3 : 1. Na znanje se vzame poročilo medklubskih odborov LNP v Mariboru in Celju, glasom katerih sta se kvalificirala kot okr. prvaka za leto 1926/27 v Mariboru SD Rapid in v Celju Atletik SK. Mo. v Mariboru se naproša kot prireditelj semifinala dne 1. V. v Mariboru, da ukrene oravčasno vse potrebno za točen in regularen potek tekme ter se opozarja na obstoječe predpise glede stroškovnika gostujočega moštva v podsaveznom prvenstvu.

Tajnik II.

Službeno iz LLAP. (Iz seje upravnega odbora dne 25. IV. 1927.) Odborske funkcije se razreši teh. referent g. Viktor Vošček ter se na njegovo mesto kooperira gospod Mirko Pevalček. Dopise za tehničnega referenta je v bodoče nasloviti na naslov: M. Pevalček, kavarna »Evropa«. — Kot podsavezni delegati v jurije se določijo: Za propagandno staletno za Schwabov pokal gg. dr. Kandare, Kramaršič; za juniorski miting SK Ilirije gg. Oblak, Pevalček. — Čitajo se : pravom takojšnjega nastopa za ASK Primorje: Leskovec Franc in Smerke Josip. — JLAS je overil nove jugoslovanske rekorde postavljene po gd. Jelki Tratnik (SK Ilirija) dne 15. VIII. 1926, in sicer skok v višino 139 cm, skok v daljavo 490 cm, metanje diska 2425 cm (1.50 kg).

ASK Primorje (hazena). Danes ob 18. trening na dva gola. Udeležijo naj se sledeče igralke: Kaiser, Zanner, Podboj I in II, Kramer I in II, Jenko, Erbežnik, Jerina I in II, Oman, Sajovic, Kačič I in II, Valčič. — Načelnik.

SK Jadran. Danes ob 19.30 v Narodni kavarni sestanek sledečih gg.: Matjašič J., Steiner, Pokorn, Brar, Sandi, Mops, Sommer, Klopčaver, Okupa, Bošnjanič, Podkrajnik. Kateri od imenovanih se ne udeležijo sestanka, se smatra, da ne reflektira na postavo v moštvo ter se definitivno postavi drugi. Kapetan. — Danes ob 14. ure daje delo na igrišču. Naj pridejo tisti, ki so bili določeni za sredo. Pozivamo vse igrače rezervnega moštva, ki so igrali v Novem mestu, da prinesejo danes dres in dokolenke do 19. ure k meni na dom. — Tajnik.

Juniorski miting SK Ilirija za ženske preložen. Juniorski miting za ženske se radi tehničnih ovir preloži za nedoločen čas. Novi termin se objavi pravčasno.

SK Ilirija damska sekcija. Danes popoldne ob 18. važen trening na dva gola za sledeče igralke: Jermol I in II, Bernik, Černe, Zupančič, Privšek, Brodar, Vider, Mirtič, Rupel, Koch II, Tratnik I, Koch I, Fajdiga I. Prosim zanesljivo in točno.

Razpis mednarodnega mitinga SK Ilirija dne 22. maja 1927. SK Ilirija priredi dne 22. maja t. l. ob 15. uri mednarodni lahkoatletski miting na svojem prostoru ob Gospodarski cesti. Tekmovanje se bo vršilo brez handicapa po pravilih JLAS. Tekalšče meri 396 m in ima dva nedvigljena zavoja. — Spored tekmovalstva: 1. tek 100 m, 2. tek 800 m, 3. tek 3000 m, 4. hoja 1000 m, 5. kolk v višino z zaletom, 7. skok ot palici, 8. met krogla, 9. met diska, 10. met kopja, 11. stafeta 4 krat 100 m. Start je dovoljen vsem verificiranim atletom klubov JLAS in pa inozemskim klubov. Prijava je 5 Din za atletičar in tekoč, za stafeto 15 Din. — Prijave s prijavnico je pošiljati na naslov: Josip Cop, Ljubljana, kavarna Evropa najkasneje do 15. maja (do 12 ure). Poznejše prijave se bodo sprejemale še do četrtka 19. maja, toda le proti dvojni prijavi. — Prvim trem v vsaki vaji se bodo podelile kolajne in priznanice.

ASK Primorje (kolesarska sekcija). Vabim na današnji sestanek, ki se vrši ob 20. v kavarni Prešern vse kolesarje sekcije, posebno pa gg. Gorazd Hvala, Kosmina, Klopčar, Vospornik, Hink, Čihlar, Picelj, Senica, Breznik, Zanoškar, Prohoda. Svrha sestanka je pogovor o udeležbi pri nedeljskih dirkah, ki jih priredita kluba »Ilirija« in »Sora«. Zelim polnoštevilne udeležbe.

Pododbor Kotarskega Saveza v Ljubljani vabi vse gg. člane kol. društev in klubov, včlanjenih v imenovanem pododboru (Ljubljana, Ilirija, Primorje, Sava, Sora, Vrhnika, Zarja) kakor tudi vse ostale prijatelje kolesarskega sporta, da se polnoštevilno udeležijo kolesarskih otvoritvenih dirk v št. Vidu nad Ljubljano društva »Sora« in »Ilirija« dne 1. maja. Skupni odhod izpred Sv. Jakoba trga točno ob 13.30. V maju se vrše sledeče kolesarske dirke: 8. maja »Vrhnika« na progi Vrhnika - Logatec-Vrhnika (klubska), 14. maja »Ilirija« na Ljubljanski grad (medklubska), 24. maja »Primorje« na dirkališču (medklubska), 29. maja »Ljubljana« v Dobru-njah (društvena, zvezna in medklubska).

Motoklub »Ljubljana« pozdravlja nemške sportnike na Bledu pri večerni prireditvi v hotelu Toplice, v soboto dne 30. aprila. Delegacija M. K. L. se odpelje ob 4. popoldne izpred kavarne Evropa na Dunjski cesti ter vabi vse tovaršne motokikliste, da se ji pridružijo. V nedeljo popoldne pozdravljamo goste pri izhodu iz države na Jezerskem. Motokiklisti, ki hočejo nedeljo popoldne izrabit, naj se odpeljejo tja. — Ustanovni občni zbor SK Vrhnika. Ker je veliki župan ljubljanske oblasti potrdil pravila SK Vrhnika, se vrši ustanovni občni zbor tega kluba v soboto, 30. aprila ob 20. v gostilni Mantova v sobi poleg verande. Poleg kolesarske in nogometne bo klub ustanovil še druge sekcije, da bo vrhniki mladini omogočeno, udeleževati se v raznih sportnih panogah. Vrhniki bodo gotovo podpirali ta stremiljenja ter v velikem številu posetili občni zbor.

Gospodarstvo

Gospodarski položaj trgovstva v Sloveniji v I. 1926.

(Poročilo gosp. Ivana Mohoriča na obnem zboru Zveze gremijev v Ptuj; IV. nadaljevanje.)

4. Pregled gremijalnih pripadnikov.

Gremiji imajo po pravih poleg evidenc članov voditi tudi evidenco naraščanja vajencev in pomočnikov. Statistične izkaze o gremijalnih pripadnikih je prejela Zveza od 21 gremijev, dočim šest gremijev ni dostavilo podatkov. Pri izkazanih 21 gremijih se nahaja 1506 vajeniškega osebja, in sicer 827 vajencev in 617 vajent ter 2490 pomočniškega osebja, 1474 pomočnikov in 1089 ženskega pomožnega osebja. Vajenke so dosegle torej 75 % števila vajencev, pomočnice pa 74 % števila pomočnikov. Celotno presega število pripadnikov za nad 1000 ali za 25 % število izučenih trgovcev in predstavlja ca. 40 % števila obstoječih obratov trgovinske stroke. Manjkajo pa še podatki za gremijalne okolišice Litija, Celje - okolica, Ptuj - okolica, Dol. Lendava, Slov. Bistrica in Krško. V šestih okrajih presegaajo vajenke po številu vajencev, in sicer v naslednjem razmerju: Gremij Ljubljana 140 : 182, gremij Ljubljana - okolica 36 : 16, gremij Novo mesto 51 : 24, gremij Radovljica 49 : 22, gremij trgovcev Ribnica 11 : 7, gremij trgovcev Slovenjgradec 24 : 20.

Proti prekomernemu pritoku žensk kot vajenk v trgovinske obrate so nekateri gremiji, med njimi na čelu mariborski, že ukrenili potrebne korake. Na zadnjem obnem zboru so sklenili, da se ne sprejemajo v bodoče v špeerskijsko, manufakturno, kolonijalno in železno stroko nikake vajenke več.

Lanskeoletna zvezna akcija glede ureditve razmerja, števila vajencev pri posameznih obratih, je imela poln uspeh in je veliki župan ljubljanski izdal na podlagi mišljenja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo okrožnico (15. januarja t. l.), po kateri sme trgovci imeti enega vajenca in na vsaka dva pomočnika še po enega vajenca, skupno ne nad 3 vajence.

Take določbe kakor tudi predlogi nekatere gremijev, da se postavi starostna meja za sprejem vajencev 18 let, nasprotujejo določbam in delu zakona.

Po zaznamkih, ki jih vodijo poslovalnice Okrožnega urada, moram reči, da je razmerje števila vseh gospodarjev in vajencev popolnoma ustrežajoče. Na 10 gospodarjev pride 11 do 17 učenecv.

Statistika učnih gospodarjev in vajencev v Sloveniji v I. 1926. (Krajci označujejo območja poslovalnice OUZD; prve številke učni gospodarji, druge vajenci in v oklepajih številke, koliko vajencev pripade na enega gospodarja): Jesenje 39, 29 (15); Kamnik 20, 27 (13); Kočevje 38, 44 (12); Kranj 60, 86 (14); Krško 91, 157 (17); Ljubljana 140, 208 (15); Logatec 22, 29 (13); Novo mesto 54, 75 (14); Tržič 12, 13 (11); Zagorje 45, 71 (16); Celje 82, 120 (15); Gor. Radgona 31, 51 (17); Konjice 44, 65 (14); Maribor 92, 144 (16); Murska Sobota 50, 67 (13); Ptuj 68, 88 (13); Slovenjgradec 31, 56 (18); Šoštanj 33, 45 (14). Skupaj 950, 1400 (15).

Statistika evidenc Okrožnega urada za bolniško zavarovanje diferira, kakor se vidi, prav nezadostno o evidencu pripadnikov, ki jih vodijo gremiji, kar bo treba pojasniti. Iz sestave razvidno, da ima samo desetina trgovinskih obratov vajence, odnosno niti ena tretjina naprav omenu število, ki ima trgovsko usposobljenost, devet desetink obratov sama, odnosno s domačim osebjem. To je tudi važen moment, ki ga morajo obrtna oostava upoštevati pri določanju pravilnika o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratov. Kakor dokazuje statistika trgovsko - nadaljevalnih šol, frekvencia trgovske šole le 50 % vseh učencev. Od ostalih hodi del v splošne nadaljevalne šole skupno z obrtniškimi vajenci, neznamen odstotek je brez strokovnih šol.

K temu bi bilo pripomniti, da statistika vajencev še ni povsem precizna, ker pri nekaterih gremijih vajenci združnih podjetij niso kompletno v evidenci, kakor bi morali biti v smislu veljavnih naredb. V tem oziru se vodijo dolgi spori, kjer gremiji niso bili povsem dosledni. Mnogo imamo primerov izigravanja v učnem razmerju.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (28. t. m.) Pšenica: baška, 75 kg, 2 vagona 807.50; baška, 75/76 kg, 4 vagoni 808. Oves: baški, 2 vagona 187.50. Turšičica: baška, okolična Novi Sad, 4 vagoni 160 - 161; banatska, 2 vagona 156.50. Moka: baška, 40, komb., 2 vagona 450; baška, 40, 1 vagon 460. Otrubi: sremiski, 1 vagon 165. Tendence čvrsta.

Dunajska borza za kmetijske produkte (28. t. m.) Tržišče delo čvrsto. Cena promptnemu žitu se dviga. Rumunski oves se je v ceni ponovno dvignil. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šillingih: pšenica: Jomača 43 - 43.25, madžarska Tisa (79/80 kg) 49 - 49.50; rž: 39 - 39.50; turšičica: 24.25 - 25.25; oves: rumunski 51.50 - 52; moka 40 (v trgovini na debelo): domača 73 - 75, madžarska 70 - 73, jugoslovanska 67 - 70.

Dohodki državnih monopolov so v prvih 10 mesecih preteklega proračunskega leta (1. aprila 1926 do 28. februarja 1927) prekorajili predvidene vsote za 148 milijonov Din. Celokupni dohodki državnih monopolov so znakoviti v tem razdobju 2352 milijonov Din, v proračunu pa so bili predvideni na 2204 milijonov Din.

Stanje posevkov ugodno, žitne cene krepkejšje. Kljub temu, da so poročila o stanju posevkov v Evropi v splošnem povoljna, je opaziti na žitnih tržiščih okrepitev cen. Nedvomno je večje povpraševanje samo začasen pojav, ker je bila kupnja v Evropi že več mesecev zelo mrtva, zaradi česar so zaloge pošle. Važno je, da so stalno ugodna tudi poročila o posevkih iz Rusije, ki postopno dobiva nazaj svojo nekdanjo ulogo na svetovnem žitnem trgu.

Naša pogajanja za trgovinsko pogodbo z Grčijo so po vseh iz Aten, stopila v zaključno fazo in bodo bržkone zaključena v prvi polovici maja.

Konferenca zagrebških gospodarskih krogov proti novim oblastnim davkom. Včeraj popoldne se je vršila v prostorih zagrebške zbornice konferenca predstavnikov trgovine in obrti iz Zagreba, na kateri se je razpravljalo o novih davkih in dokladah po

proračunu zagrebške oblasti. Zbrani zastopniki zagrebških gospodarskih krogov so proti novim davčnim obremenitvam odločno protestirali.

Ustanovitev Banke trgovskih agentov in komisijonarjev. Udruženje trgovskih agentov in komisijonarjev je ob priliki svojega občnega zbora, ki se je vršil te dni v Beogradu, sklenilo ustanoviti Banko trgovskih potnikov in komisijonarjev.

Izlet poljskih industrijcev. Po obvestilu ministrstva za trgovino in industrijo v Varšavi se je izlet poljskih industrijcev k nam odložil do 25. maja t. l. Kakor znano, obiščejo poljski industrijci na svojem potovanju tudi Ljubljano in je bil prvotno ta obisk določen za 2. maj t. l.

Znižanje diskonta v Belgiji. V zvezi s padajočo tendenco obrestne mere na evropskih denarnih tržiščih je tudi belgijska Narodna banka znižala eskomptno obrestno mero od 6 na 5.5 %. To je sedaj tretje znižanje diskonta v Belgiji v tekočem letu.

Nove usance za trgovino s lesom v Avstriji. Dunajska produktna borza je po triletnem posvetovanju s prizadetimi korporacijami izdelala nove usance za trgovino s lesom. Pri teh usancah so upoštevali po vojni nastale spremembe v lesni trgovini v tuzemstvu kakor tudi v izvozu.

Dunajsko društvo za zaščito upnikov (Kreditorenverein vom Jahre 1870) je povodom otvoritve poslovalnice v Zagrebu posvetilo svoje zadnje mesečno poročilo izključno jugoslovanskim kreditnim in trgovskopravnim razmeram. Ravnatelj poslovalnice Ed. Laufer se ob tej priliki v daljšem, s tehničnimi argumenti podprtem članku ponovno zavzema za uvedbo prislilne poravnave v naši državi. Pisci ostalih razprav se počajo z razmerami v naši trgovini in banarstvu, predvsem pa z razmerami v našem sodstvu in različnih pravnih področjih.

Številni bančni polomi na Japonskem. Insolvenca ogromnega Suzuki koncerna je povzročila, da je v kratkem času ustavilo svoja izplačila devet velebank. Ta finančni polom je dosegel dimenzije, kakršnih ne pomni zgodovina. Run na banke je zavzel take oblike, da je bila vlada primorana za dva dni ustaviti poslovanje vseh bank v državi; v soboto pa je proglasila 21dnevni moratorij za vsa plačila, izjemši plačila za mezde in izplačila depozitov izpod 500 jenov. — Po zadnjih poročilih je vladi uspelo pomiriti prebivalstvo. Japonska narodna banka je dala bankam za izplačila vlog potrebne kredite v znesku 200 milijonov funtov (55 milijard dinarjev).

Emisije italijanskih inozemskih posojil in lira. Vodeče ameriške emisijske banke so v zadnjih mesecih izdale večje število italijanskih posojil. Gre predvsem za obligacijska posojila italijanskih velikih industrijskih podjetij; poleg tega pa sta Rim in Milan prejela po 30 milijonov dolarjev. Celokupna vsota v tekočem letu najetih inozemskih posojil znaša nič manj kakor 152.8 milijona dolarjev ali 792 milijonov zlatih lir napram 45.2 milijona dolarjev v celem letu 1926. Italijanska vlada z vsemi sredstvi podpira uvoz tujega kapitala. Pooblastila je finančni ministar, da tem družbam odkupi devize, izvirajoče iz teh posojil, istočasno pa se je zavezala prodati družbam po istem kurzu devize, potrebne za plačilo anuitet. Na ta način so posojiljemalci obvarovani eventualnih izgub zaradi kurzne razlike. Ponovni dvig lire, katerega smo zabeležili pretekli teden, je posledica velikega dotoka tujega kapitala v obliki deviz. Ker pa zaradi deflacijske vladne politike ni mogoče na podlagi teh deviz izdati nove novčanice, se je ponudba deviz znatno povečala in povzročila ponovno naraščanje lire.

Borze

28. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpravevanja, druge ponudbe in v oklepajih kupniški zaključki.) Vrednote: investicijske 85 - 86, Vojna škoda 343 - 344, zastavni in komunalne Kranjske 20 - 22, Celjska posojilnica 195 - 197, Ljubljanska kreditna 150 - 160, Merkantilna 99 - 100, Prastrediona 850 - 90, Kreditni zavod 160 - 170, Trbovlje 490 - 495, Veveče 140 - 150, Stavbna 55 - 65, Sešir 104 - 0. — Blago: Tendence za les in deželne pridelke čvrsta. Zaključenih 6 vagonov lesa.

ZAGREB. Tendence v Vojni škodi je nekoliko popustila. Promptno blago je bilo zaključeno pa 341 - 342.50. — Deviza na Italijo se je po včerajšnjem padcu zopet nekoliko okrevila. V Curihu se je dvignila na 27.90, v Zagrebu pa se je trgovala po 309. Notacija devize na London je bila povišana za 10 toč. Skupni devizni promet 5.1 milijona Din. Notirale so devize: Dunaj 800.5 do 808.5, Berlin 1349 - 1352.5, Italija 304.47 do 306.47, London 276.30 - 277.10, Newyork 267.50 - 268.50, Pariz 222.75 - 224.75, Praga 168.30 - 169.10, Curih 1094 - 1097; efekti: bančni: Eskomptna 98.50 - 97.50, Kreditna Zagreb 93 - 94, Hipo 61.50 - 63, Jugo 93 - 95, Prastrediona 850 - 855, Ljubljanska kreditna 150 - 160, Narodna 4650 do 4750; industrijski: Dubrovačka 410 - 417.50, Danica 185 - 200, Slavonija 26 - 27.50, Trbovlje 480 - 485, Veveče 141 - 145, Sečerača 505 - 507.50, Drava 570 - 580; državni: investicijske 83 - 84, agrarne 54 - 54, Vojna škoda promptna 340 - 341, kasa 84 do 341, za maj 341 - 343, za junij 3

Večerna seja skupščine ljubljanske oblasti

Dokumentarni govor posl. Tavčarja v prilog delavstva Trboveljske premogokopne družbe. — Večina umika svoje predloge pred argumenti naprednih poslancev.

Zvečer se je vršila 10. seja skupščine ljubljanske oblasti, ki je bila posvečena poročilom odseka za zdravstvene, socialne in humanitarne zadeve, poročilu finančnega odseka in poročilu obrtnega in trgovskega odseka. Seji so prisostvovali na vladni klopi vl. sv. doktor Grasselli kot zastopnik velikega župana, referent za socialno skrbstvo Pero Popović in zastopnik oddelka za trgovino in obrt Mramor. Galerije so bile srednje zasedene, poslanci polnoštevilno zbrani.

Mostnina Lesce-Bled

Predsednik Marko Natlačen je otvoril sejo ob 17.45. Uvodoma je sporočil došle mu predloge ter na dolgo odgovarjal na interpelacije poslancev Jana radi pobiranja mostnine Lesce-Bled. Dr. Natlačen je predložil skupščini histofijati zadeve in citiral uradne akte. Priznal je, da so, kakor izhaja iz aktov, zasebniki zgradili na zasebnem zemljišču porušeni most med Lescami in Bledom in da pobirajo za prehod raznotaksirane mostnine. Po prečitanih predmetnih listin gradbene direkcije je predsednik sporočil, da je gradbena direkcija v Ljubljani razpisala specialno komisijsko postopanje, ki naj tehnično pregleda sporni provizorni most čez Savo med Lescami in Bledom in ki naj nadalje na podlagi tega pregleda uvede vprašanje mostnine ter vprašanje eventualnega prevzetja mostu po cestnih okrajnih odborih Radovljica in Bled. Komisija se sestane na licu mesta v soboto 30. aprila med 7. in 9. uro. Oglela naj se udeležijo gradbeni odbor oblasti skupščine v Ljubljani, cestna okrajna odbora na Bledu in v Radovljici ter županstvi Bled in Lesce.

Delavstvo Trboveljske premogokopne družbe

Poročevalec odseka za zdravstvene, socialne in humanitarne zadeve poslanec Peterlin je nato podal sumarni pregled naših predlogov, o katerih se je razpravljalo na odsekovi seji dne 23. aprila in ki so stavljeni na razpravo današnje seje. M. dr. gre tudi za predloge glede podpore reduciranemu delavstvu pri Trboveljski premogokopni družbi ter glede zboljšanja zaščite delavstva pri isti družbi.

Dr. Puc proti pretiranemu reduciranju delavstva

O teh predlogih je govoril najprvo poslanec dr. Puc, ki smatra ta vprašanja za prevažna, da bi se moglo dati oblastnemu odboru kar proste roke. Govornik je mnenja, da se vrše redukcije pri podjetjih kljub gospodarski krizi v prevelikem obsegu in da bi morala imeti dotična podjetja nekaj več srca za naše delavstvo kakor ga na faktično imajo. V naših gospodarskih podjetjih je mnogo preveč tujcev. Kadar naša podjetja reducirajo delavstvo, so naši ljudje vedno prvi, ki so vrženi na cesto. To pa radi tega, ker naše delavstvo dosedaj ni imelo v javnih faktorijih nobene zaščite. Ako se skliče anketa, kakor želi zbornica, potem mora ta anketa biti sestavljena tako, da bodo zastopani tudi delavski sloji, ne pa samo faktoriji, katerim so delavske koristi tuje. Rečem, da imamo pri nas dovoljno število naših delavcev, ki so že tako daleč strokovno izobraženi, da bi se mogli popolnoma usposobiti za predelavce in mojstre, samo da se jim od strani podjetja da prilika, da se v svoji stroki še naprej izpopolnjujejo. Saj ni res, da bi naši ljudje bili tako malo pametni, da bi si ne mogli pridobiti strokovnega znanja kot mojstri. Sam sem videl v tujih državah, tako n. pr. v Škotskih zavodih, da so tamošnji vodilni moške zrastle iz navadnih delavcev in da izvršno izvršujejo svoje posle. Treba je samo, da se spremeni sistem, da se da našim ljudem prilika, da se lahko povzpnejo navzgor.

Dokumentarni govor posl. Tavčarja o razmerah pri Trboveljski premogokopni družbi

O vprašanju zaščite delavstva Trboveljske premogokopne družbe je izjavil posl. Tavčar v daljšem, podrobno dokumentarnem govoru nastopno: Meseca februarja in marca lanskega leta je pričela Trboveljska premogokopna družba z redukcijo delavstva. Takrat je reducirala na enkrat čez 1300 delavcev. Na priški celokupne naše javnosti je ministrski svet odredil, da se pošlje k Trboveljski premogokopni družbi komisija, ki naj na licu mesta prouči razmere in pritožbe delavstva. Komisija je zaslila zastopnike Trboveljske premogokopne družbe, ni pa zaslila zastopnikov delavstva in ni zaslila nepristranskih strokovnjakov. Efekt je znan. Komisija je našla vse v redu. Zaključku te komisije je sledila znana izjava ministra za šume in rudnike, ki ni povedal ničesar. Ugotovitvi moram, da je Trboveljska premogokopna družba še danes v tujih rokah. Del njenega ravnanja se nahaja še danes na Dunaju in tudi o glavnih odločitvah se še vedno govori samo na Dunaju. To se pozna m. dr. pri naročilih potrebnim za rudniški obrat, vsled česar se produkcija pri Trboveljski premogokopni družbi znatno podraži. Prihraniti pa ne bi bilo mogoče samo pri naročilih iz inozemstva, ampak tudi pri plačah in tanih upravnih svetnikov in direktorjev. Upravni

svetniki prejema jo na leto po 390.000 Din. (Klic na desnici: Vsi skupaj?) Ne, samo eden. Navzlic ogromnim izdatkom ima pa Trboveljska premogokopna družba še precej mnogo dohodkov. Ona plača letno na dividendah 30 milijonov dinarjev. Proizvajalni stroški za premog so po računu govornika pri TPD 168 Din za tono. Sedaj si oglejmo, kakšne so mezde pri Trboveljski premogokopni družbi. Leta 1913 je znašala povprečna meza pri Trboveljski družbi 3 K 30 h za delavca. Če to preračunamo v današnje razmere po relaciji 1:14, bi moral Trboveljski rudar dobiti povprečno 46 Din 20 par. Vidimo pa, da tega zneska ne zasluži, kajti njegova povprečna meza znaša 30 do 35 Din dnevno. Danes se ne dela v Trboveljskih revirjih polno, navadno sta dva delavna dneva na teden za počitek. Delavstvo zasluži povprečno na dan po 40 Din tako, da znašajo mezde delavstva pri mesečnem izplačilu povprečno 700 ali še manj, torej 600 do 700 Din. Gospodje, mislim, da je nam vsem brezdvomno jasno, da rudar z rodbino s 700 ali 800 Din absolutno živeti ne more. Ako s tem primerjamo prodajne cene premoga, vidimo, da danes Trboveljska premogokopna družba dobi za premog več, kakor je dobivala v mirnem času. Po teh računih stane premog Trboveljske premogokopne družbe za eno tono 168 Din; prodajna cena za premog povprečna pa je 270 Din, iz česar sledi, da ima Trboveljska premogokopna družba pri vsaki toni premoga 102 Din čistega dobička.

Velik del dobička Trboveljske premogokopne družbe gre v investicije. Po oficijelni bilanci je rudarska posest TPD vredna 968.000 Din, zemljišča in gozdovi 276.000 Din in stroji pa 268.000 Din, kar znaša skupno 1.500.000 Din, med brati pa je to vredno prav gotovo nad eno milijardo. Kar se na novo investira, je vse vsteto pod upravne stroške. Investicije, katere je Trboveljska premogokopna družba v zadnjih letih napravila, so izredno velike ter znašajo od leta 1919 do danes čisto gotovo okrog 150.000.000 Din.

Iz teh podatkov sledi: 1. da plačuje Trboveljska premogokopna družba delavstvo slabše, kakor v mirni dobi; 2. da prodaja premog dražje kot v mirni dobi in 3. da dela velike dobičke in pomnožuje vrednost obrata z investicijami.

Absolutno je potrebno, da gre Trboveljska premogokopna družba s cenami za premog navzdol in z mezdami navzgor. To je tudi v njenem interesu, ker bi za cenejši premog lahko našla odjemalce v naši državi več, kakor jih ima sedaj.

V varstvo našega delavca in našega konsumenta morajo vsi kompetentni faktoriji v državi pritiskati na TPD, da ne dela računov le v svoj interes, ampak tudi v interes delavstva in vseh konsumentov. Nadalje zahtevamo, naj se zniža cena premoga, naj se zviša produkcija in naj se povišajo plače delavstvu; nadalje, da se delavstvo v polni meri zaposli. To vse ne bo v interesu samo delavcev in konsumentov, ampak tudi za slovensko industrijo sploh, ki ji je do tega, do dobiva premog kolikor mogoče po nizki ceni.

Gospodje! Gospod referent je pozabil omeniti to, da bodo pri tej anketi povabljeni tako zastopniki delavskih organizacij, kakor tudi nepristranski strokovnjaki in zastopniki delodajalcev ter trgovske in obrtniške zbornice.

Dr. Brecljeva resignacija pred kapitalističnim močjo.

Gospodje, ogledite si samo žalostne razmere v naših revirjih, pogledite to velikansko bečo med našimi rudarji, pogledite, kako malodušje vlada med našimi izčrpanimi rudarji, kako neveselje do dela, ako si boste to ogledali, sem prepričan, da se s tistim trenutkom vsi strinjamo, da je treba za naše delavstvo nekaj ukreniti. (Dr. Breclj: «Kaj? Kaj pa moremo storiti?») Predlog je, da se skliče anketa, ki naj ugotovi, kakšen je prav za prav gospodarski položaj premogovne industrije v Sloveniji sploh, ne samo v Trbovljah. Na podlagi te ankete, ki je še ni bilo enake, bomo lahko storili potrebno.

Posl. Sitar se je v svojih izjavah pridružil govoru posl. Tavčarja. Predlogi odseka so bili nato soglasno sprejeti. (Dr. Kramer: «To se veda ni, ta dva predloga».)

Seja je prešla nato na razpravo predlogov o pomoči poplavljenecem

in zlasti pomoči poplavljenecem v tovaršev za podpora poplavljenecem v Zireh. Oblastnemu odboru se nalaga, da v okviru proračuna primerno vsoto in da sestavi pravilnik za poseben tozadeven fond in da o tem poroča skupščini. Oba predloga sta bila sprejeta soglasno.

Skupščina je nadalje sprejela predlog posl. Zebala in tovarišev

glede podpore za pouk o nabiranju užitenih gob.

Ki se naj subvencionira iz proračuna. Poslanec Mohorič je postavil dodatni predlog naj se votira podpora tudi za pouk o zdravilnih zeliščih, ki predstavljajo pravi svetovni artikel, ki se izvaja na Holandsko, v Nemčijo in drugam, ki pa ga je večina odklonila.

Večina umakne predlog glede davka na ročno delo

Poročevalec odseka Peterlin je nato predlagal, da se zavrne predlog posl. Tavčarja in tovarišev glede ukinitev davka na ročno delo in takse na delavske plače ter odstopi velikemu županu, češ da odsek ni kompetenten. K predmetu sta se

oglasila posl. Tavčar in dr. Puc, ki sta oba v prepričljivih izjavah pokazala, kako je večina na včerajšnji dopoldanski seji sklenila celo vrsto resolucij ter predlogov, ki gredo za tem, da se opozori vlada v Beogradu, naj v gotovih konkretnih služajih odpravi težke socialne in gospodarske krivice. V tem smislu je mišljen tudi predlog posl. Tavčarja in tovarišev, tako da bo imela vlada pod rokami deklaracijo oblastne skupščine, s katero se ona izjavlja proti tem pogubnim davčinam, ki izpodkopavajo eksistenčno plat celokupnega delavstva. Pod pritiskom teh izjavljanih je večina zavrgla predlog poročevalca ter sprejela predlog posl. Tavčarja in tovarišev.

Za starostno in invalidsko zborovanje

Skupščina je po krajši debati soglasno sprejela tudi predlog posl. Tavčarja in tovarišev, ki se glasi:

1. Oblastnemu odboru se naroča, da stopi v smislu zakona o samoupravah v stik z mariborsko oblastno skupščino glede proučavanja vprašanja, kako se naj izvede za Slovenijo starostno in invalidsko zavarovanje delavcev in nameščencev.

2. K proučavanju tega vprašanja je prirediti zastopstva strokovnih organizacij delavcev in nameščencev ter Delavsko zbornico, ki ima tozadevno izdelanih že več projektov.

3. Če v prihodnji oblastni proračun se vstavi primerna postavka za izvedbo zavarovanja za starost in invalidnost.

Soglasno je bil nato sprejet predlog glede ustanovitve

postaja za prenočišče in prehrano potujočih brezposelnih pomočnikov.

Oblastnemu odboru se nalaga, da nakaze primerne subvencije okr. hitralnicam, ki naj imajo v ta namen tudi primerno število razpoložljivih postelj.

Predlog posl. Bukovca glede trgovskih pogajanj z Rusijo se odstopi velikemu županu. Predlog posl. Sirote glede carine prostega uvoza življenjskih potrebščin iz Reke v Kastav se dostavi Narodni skupščini. Predlog posl. Ureka glede splošnega izboljšanja zdravstvenih razmer se odstopi srezkemu poglavarju v Brežicah. Končno so bili sprejeti še ostali manjši predlogi.

Terjatve proti bivšemu erarju

Skupščina je nato prešla na razpravo poročila finančnega odseka. Poročevalec odseka posl. Jarc je poročal o predlogu posl. Zebala in tovarišev glede poslovanja komisije za terjatve proti bivšemu erarju, kakor je bil sprejet predlog, da se zadeva odstopi oblastnemu odboru, ki bo stvar priučil in nato podal poročilo. Predlog je bil sprejet soglasno.

Za uvedbo posebne stanovanjske akcije

Glede predloga posl. Tavčarja in tovarišev o najetu posojila 30 milijonov dinarjev za zgradbo stanovanjskih hiš predlagal finančni odsek, da se odstopi predlog oblastnemu odboru z naročilom, da prouči vprašanje, v kakih obliki naj bi oblast prispevala k omiljenju stanovanjske bede. Oblastni odbor naj v ta namen čimprej skliče stanovanjsko anketo, kakor naj stavi konkretne predloge. Poročevalec profesor Jarc navaja glavne razloge počasne gradnje novih stanovanjskih poslopj in naglaš, naj rešujejo stanovanjski problem v prvi vrsti občine. Oblast jih bo podpirala indirektno z davčno politiko, da se jim da na razpolago cenen kredit itd. Za to je treba smotrnega načrta.

Posl. dr. Puc se strinja z mišljenjem poročevalca prof. Jarca povdarjajoč, da ravno glede stanovanjske bede država ni doslej storila svoje dolžnosti, kar je treba javno pribiti. Državni uradi poslujejo v privatnih stanovanjih, kupujejo se za državne potrebe stare hiše. Pravaga izhoda, da bi država zidala nove stavbe, pa ni nikjer. Govornik navaja vse akcije s strani občine Ljubljanske, ki pa so ostale radi odklonilnega stališča vlade brezuspešne. To je škandal za državno upravo. Nova vlada vsaj v tem pogledu spremeni svoje stopanje in naj za tiste državne institucije, ki potrebujejo lastna poslopja, zida svoje lastne hiše. — Predlog finančnega odseka je bil soglasno sprejet.

Za povrnitev cestnih prispevkov

Za tem je sprejela skupščina soglasno predlog finančnega odseka z ozirom na predlog poslance Zebala in tovarišev glede dolžnih prispevkov od strani države, ki se glasi: Odstopi se ta predlog oblastnemu odboru z naročilom, da energično posreduje v Beogradu, da povrne država dolžnih 16 milijonov dinarjev ter da zlasti svoj dvetretjinski prispevek točno izplača. Poročevalec dr. Adlešič je utemeljil ta predlog, s katerim pričakuje oblastna skupščina, da vendar prejme sredstva za vzdrževanje naših cest.

Prometne davke za ceste!

Poslanec inž. Zupančič je kot poročevalec finančnega odseka utemeljeval svoj predlog radi spremembe tarifne postavke 100. taksnega zakona glede plačevanja takse na vozila. Da dobi oblast čim več sredstev za vzdrževanje cest, predlaga, da se naroči oblastnemu odboru, da izposluje pri vladi spremembo postavke 100. taksnega zakona v tem smislu, da odstopi država takso na vozila oblasti. Iz podatkov, ki jih je prejel poročevalec na davčnem uradu v Ljubljani, je računati, da prejema država na tej taksi, ki se sicer plačuje v kolkah, samo od Ljubljane letno 1 milijon dinarjev. Ostali kraji province pa dajo tudi do gotovo še 1 milijon dinarjev na tej taksi. Popolnoma naravno je, da se mora denar, ki se prejema od avtomobilov in izvoščkov, ki predvsem uporabljajo ceste, uporabiti zopet za ohranitev cest. Tudi ta predlog je skupščina soglasno sprejela.

Ker se niso zbrali potrebni podatki gle-

Na splošno zahtevo podaljšano!
Najboljši komik Francoske, splošno priljubljeni in neodoljivi

BISCOT

v svojem sijajnem pustolovno komičnem filmu

GINETA

je dosegel velik uspeh pri vseh dosedanjih predstavah. Na splošno zahtevo se predvaja ta veleznimiv film še danes v petek. — Vsed velike dolžine filma se vrše dveurne predstave ob: 4., 8., 10.

Pri vseh predstavah sodeluje naš priznani prvovrstni umetniški orkester.

«ELITNI KINO MATICA», najudobnejši kino v Ljubljani.

PREDNAZNAJLO: Senzacionalni ameriški pomorski vefilm «Tajna zapoved» (Svetovna špijonaža).

de predloga poslance Zebala in tovarišev o pobiranju uvoznine od strani ljubljanske mestne občine in glede predloga posl. Sitarja glede zgradbe stanovanjskih hiš v Trbovljah, se začasno ta zadeva odloži.

Važni gospodarski predlogi Naprednega kluba

Sledilo je poročilo obrtnega in trgovskega odseka. Poročevalec mu je bil posl. Lebing. Soglasno je skupščina sprejela naslednje predloge imenovanega odseka:

1. Predlog poslance Mohoriča in tovarišev glede pospeševanja obrti in domače industrije naj se v toliko upošteva, v kolikor je to možno v okviru proračunskih postavk.

2. Predlog poslance Mohoriča in tovarišev glede podpore strokovnim nadaljevalnim šolam naj se upošteva, v kolikor je to z ozirom na postavke v proračunu možno.

3. Predlog poslance Mohoriča in tovarišev glede zgradbe poslopja za trgovsko akademijo v Ljubljani naj se odkloni. Odsek je v principu proti podpori, ker se v danem slučaju z malim zneskom ne doseže

cilja. Odsek pa sklene soglasno, da se pozove društvo za trgovstvo akademijo, naj skliče vse merodajne faktorije: oblastni odbor, mestni magistrat, trgovsko zbornico, zvezo trgovskih gremijev in gremij trgovcev v Ljubljani na skupen razgovor, kako dobiti potrebne vires za zgradbo omenjenega poslopja. Oblastnemu odboru se naroča, da se teh razgovorov udeleži in stori vse za to primerne ukrepe.

4. Z ozirom na predlog poslance Zebala in tovarišev glede letne podpore ljubljanskemu velesejmu — obrtno kmetijskim razstavam, naj se velesejska uprava pozove, da predloži načrt letošnjih razstav, kakor bo odsek iz danih proračunskih sredstev predlagal za posamezne razstave podpore najvišje mogoče izmere.

Ob 21.08 je bila zaključena seja oblastne skupščine in sklicana prihodnja za danes v petek ob 9. zjutraj s sledečim dnevnim redom: poročila predsedstva, volitev šefa finančne oblasti uprave v smislu čl. 78. zakona o oblastni in sreški samoupravi, volitev dveh članov in dveh namestnikov oblasti kontrole, poročilo odseka za kmetijstvo in odseka za prošnje in pritožbe.

Fašistični načrti za poitalijančevanje Dalmacije

Iz avstrijske uradne statistike l. 1910 sledi, da je bilo v Dalmaciji od 634.853 prebivalcev 610.669 Jugoslovenov, to je 96.19 odstotka, napram neznatni manjšini 18.028 Italijanov, to je 2.84 odstotka. — 100.000 Dalmatincev je bilo pri tem šteju odsotnih.

Avstrijska vlada ni bila naklonjena dalmatinskih Jugoslovenov, zato pa ni dvoma, da je šla na roko Italijanom pri ljudskem šteju in dopustila, da so vpisali italijansko narodnost tudi taki, ki so prav za prav Hrvatje pa so se posluževali italijanščine, ki se je gojila v pokrajini po avstrijski uradni gorečnosti na široko se tik pred vojno. V vsem Primorju in v Dalmaciji je bila italijanščina kot službeni jezik v poslovanju z Jugosloveni odpravljena šele malo pred vojno. V mornarici se je pospeševala italijanščina, avstrijska primorska politika je otvarjala italijanske šole in ni tužno, da je vendar le ostalo precej italijanščine med našim obrežnim prebivalstvom v Dalmaciji. Zveze z Italijo in beneško gospodstvo so seveda tudi pustile svoje sledove. Ali če kdo govori po potrebi in poslu kak tuj jezik, še ni radi tega pripadnik dotičnega tujega naroda. Italijani imajo to slabost, da smatrajo inozemce, ki slučajno dobro obvlada njihov jezik, že kar za pol Italijana. Pod pritiskom trovezne politike je gojila Avstrija italijanstvo v primorskih deželah. Ako bi ne bilo nje-nega brezobzirnega tlačenja Jugoslovenov in favoriziranja Italijanov, bi bilo vse Primorje z Dalmacijo vred ob izbruhu kazalo skoro čisto jugoslovensko lice. Iredentizem ima na vesti avstrijska primorska politika. Ta je spravila primorske pokrajine pod italijansko oblast. Ostale so res po ogromni večini jezikovno naše ali irendentizem je bil že tako silen, da je prevpil naše pravice in zmagal...

Julijsko Krajino imajo Italijani. Sedaj se pripravljajo z vso močjo na zavejvanje Dalmacije. Veljavni italijanski dnevniki pljejo neprestano o italijanskim Dalmaciji. Nikdar ne povedo, da je samo par tisoč Italijanov z jugoslovenskimi priimki v Dalmaciji, marveč opisujejo deželo in ljudi tako, da mora dobiti čitatelj vtis, da je Dalmacija pretežno italijanska in da je povsem naravno, da jutri pripade Italiji.

»Popolo di Trieste« je napisal obširne načrte za poitalijančevanje Dalmacije v sedanjosti. List izjavi:

»Storite, da bo govorilo vaš jezik kolikor mogoče več ljudi, prijateljev in nasprotnikov, pa boste prispevali k veličini svoje dežele... V jugoslovenski Dalmaciji se ima italijanščina boriti s prodirajočim slavizmom. Hudo je Italijanu, ki prisostvuje počasi pa gotovi slavizaciji zemlje, kjer se je do včerajšnjega dne govoril naš jezik. Ne smemo izgubiti časa. Pod Avstro - Ogrsko je imel italijanski jezik vse možnosti, da se vzdrži, v Jugoslaviji izgublja teren. Velik del Dalmacije je vendar še dvojezičen in nekateri bi lahko rekli, da so samo Italijani ali samo Hrvatje. Sedaj so slednji v večini. Ako bi bila Dalmacija priključena k Italiji, bi statistika pokazala baš obratno. (Umevno, ker bi vsakega Dalmatince, ki zna deset italijanskih besed, vpisali za Italijana!) Prebivalstvo, po večini dvojezično, se sedaj raznaraduje. Odrzano je od Trsta in Reke. Dijkali so izpostavljeni sovražnim raznim udružaj in sokojski vzgoji, plovné družbe so slavizirane, prišli so čisto slovanski funkcionarji, vpliv Dunaja, Trsta in Reke je zapadel vplivu Beograda, Zagreba in Ljubljane.

Dolžnost je italijanske vlade, dolžnost fašistične države, da sprevidi vso škodo, ki bi jo mogla zadeti v bližnji ali daljni bodočnosti z izginitvijo italijanskega jezika z vzhodnega Jadrana: zato naj konsekvntno poskrbi proti temu, kar treba.

Znanje italijanščine se mora obdržati v vseh razredih dalmatinskega prebivalstva. V hrvatske čitalnice naj se pošiljajo brezplačno najbolj reprezentativni italijanski listi in vsaj ena izmed najlepših revij. Kaj bi stalo, ako bi se oskrbele knjižnice a do-

brini italijanskimi knjigarni o zgodovini, industriji, moderni umetnosti, plovi itd.? Seveda treba take iniciative izvajati s previdno obzirnostjo, kakor slučaj zahteva.

Najboljša obramba za italijanstvo vzdolž vzhodnega Jadrana bi bila naselitev kakor stotine italijanskih družin, oportuno izbranih in porazvrščenih ob jugoslovenski obali. Svaha bi se dala doseči z ustanovitvijo kakga industrijskega podjetja, za katero bi se v Jugoslaviji ne dobilo sposobnih delavcev. Italijansko emigracijo bi podpirale trgovske, turistične, umetnostne inicijative, društva, novine, vsakovrstna propaganda, kinematografi, izleti študijska potovanja, hrvatske dijaké bi se vabilo na posejanje Italije, največji italijanski brodovi naj bi se pokazali ob obali, itd.

Na Reki je danes tako, da Hrvatov ne veže, da bi se posluževali italijanščine marveč se da trgovsko rečeno, slavizirati od njih. Ko stopijo s Sušaka na Reko, čutijo kakor da so v hrvatskem mestu. Na Sušaku pa se je razvil slovanski ambijent z antipatičnim protitalijanskim provincializmom. Zato se mora uvesti stroga kontrola za Hrvate s Sušaka in vsakemu kdor bi bil na krkršenkoli način razžalil Italijane, se ima zadržati vstop v mesto. Tako bodo Italijani bolj spoštovani in tudi njihov jezik kot jezik močnih pride do svoje veljave.

Za dosego stavljenega cilja se mora ustanoviti organizacija pod državno kontrolo. Brez poštovanosti ljudi in brez izdatkov ne bomo storili nič za obrambo v nevarnosti se nahajajočega dalmatinskega italijanstva...

Prav je, da govori list odkrito. Pripoveduje sicer že znane italijanske želje, novopu je to, da zahteva državno kontrolo nad delovanjem za italijančevanje Dalmacije. Fašistična vlada si mora sestaviti program v to svrho in dati tudi sredstva, da se prične obsežno poitalijančevalno delovanje po dalmatinskem bregu. »Popolo« je mnenja da se mora Jugoslavija kar lepo ponižno ukloniti vsaki italijanski zahtevi in iti celo na roko Italijanom, ko si hočejo osvojit veliko njeno obmorsko pokrajino... Mislimo, da je zadnji čas, da se z največjih jugoslovenskih merodajnih mest reče Italiji: roko proč od Dalmacije! Tisto, kar nasvetujejo glede Sušaka in Reke, bo pomenilo za resko trgovino nov udarec, ako bi se pričelo izvajati.

Na svoji zemlji in svojem morju hočemo biti sami svoji gospodarji!

Nitti in Storza izgubita italijansko državljanstvo

Rim, 28. aprila. o. V fašističnih krogih zatrjujejo, da se prihodnje dni sestane komisija za politične izseljence. Razpravljala bo o tem, da se bivšemu ministrskemu predsedniku Nittiju zaradi njegovega protifašističnega delovanja odvzame italijansko državljanstvo. To sklicanje komisije je v zvezi z razgovorom, ki ga je Nitti dal dopisniku beograjskega «Vremena». Ze včeraj je »Lavoro d'Italia«, ki je prenesel prevod tega razgovora, zahteval, naj se Nittiju odvzame državljanstvo. Danes ponavljajo to zahteva tudi «Tribuna». Najbrže bo komisija postopala hkrati tudi proti bivšemu zunanjemu ministru grofu Storzi, kakor je to včeraj zahteval »Lavoro d'Italia«.

Trst-Hamburg

Rim, 28. aprila. o. Agentura »La Rencettissima« zatrjuje, da bo »imprej« sklicana nova italijansko-nemška konferenca, na kateri naj bi se definitivno rešilo vprašanje tarifne vojne med Trstom in Hamburgom.

Posebnost

za damske kostume je blago »Otoman«, najmodernejše za sezono. V Ljubljani za ima v krasni izbiri samo trdnika DRAGO SCHWAB v Ljubljani.

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

To rekši se je priklonil, skrbno zamašil steklenko, ki jo je držal v rokah, in izginil iz sobe, še preden je kdo utegnil pogledati za njim.

Pardaillan se je naglo ozrl. Videč, da je sam, je stopil h kardinalu Farneschemu in mu šepnil na uho:

»Ko vaju izpuste, stopita v sosednjo krčmo in poiščita tam vojvodo Angoulémskega; vsi trije me čakajte pri 'Vedeževalki' v ulici Saint-Denis, dokler ne pridem za vami. Nu, gospod, je povzel na glas, »kako se počutite?«

Kardinal in krvnik sta ga zbegano pogledala. Bila sta bleda kakor mrljica. Njiju lica so bila vpadla, oči vrte in črno obročene.

Toda že jima je eliksir črno oblečenega starčka pognal kri v obraz. Vstala sta iz naslanjačev in krenila proti vratom kakor zgovorjena. A zdajci sta se ustavila: začutila sta svojo slabost in izprevidela, da se ne moreta boriti!...

»V imenu Violette!« je šepnil vitez.

»Violette!« je zajekal Farnese. Poznalo se mu je, da se komaj spominja in le s težavo premika jezik.

Clauda pa je prešinilo to ime kakor čar. Zarenčal je nekaj in skrčil ogromne pesti.

»Violette, ste rekli?« je vprašal težko dihače.

»Da!« je dihnil Pardaillan. »Ako vam je resnično draga, storita, kar vama velim: Pojdita k 'Železni stiskalnici', poiščita vojvodo Angoulémskega in čakajta me z njim pri 'Vedeževalki'. Tiho! Poslušajta nas.«

To rekši je prijel z eno roko kardinala, z drugo mojstra Clauda in ju je potegnil iz sobe.

»Pojdita!« jima je prigovarjal na glas. »Ali mar ne slišita, da sta pomiloščena?«

Dospeli so v vežo; Favstin dvornik jih je vodil. Vse dvorane in vsi hodniki so se zdeli prazni. Toda v veži je stražilo dvajset oboženzev. Velika železna vrata so se odprla. Še trenutek in jenetika sta bila na ulici...

»Idita in blagoslovijajta vladarico, ki vama je na priprošnje gospoda viteza de Pardaillana podarila življenje!« je viknil za njima vodnik.

Naj so bila vrata še tako malo časa odprta, vitez bi bil vendar lahko predril vrsto oboženzev in planil na ulico. Zadržala ga je misel, da bi bila rešenca v svojem sedanjem stanju nesposobna za boj. On bi lahko ušel, toda njiju dva bi Favstini ljudje gotovo prijeli in vse, kar je storil, bi bilo zaman.

Zato je mirno gledal, ko so se vrata zaprla; brez odpora je krenil z vodnikom nazaj. Stopivši pred Favsto, se je globoko priklonil in rekel malone ganjeno:

»Zgodilo se je gospa: nesrečnega sta svobodna. S tem dejanjem ste si pridobili neugasno pravico do moje hvaležnosti...«

In ko Favsta ni odgovorila, je dodal:

»Naj bom sam še tako neznan in naj boste vi še tako mogočni in slavni, kdo ve, ali vam ne bo hvaležnost siromašnega viteza vendarle kdaj v korist?«

Favsta pa je tedaj obrnila glavo proti njemu, rekoč:

»Kje je menih Jacques Clément?«

»Svoboden je, gospa,« je odgovoril Pardaillan brez pomišljanja. »Tako svoboden kakor kardinal in krvnik, ki sta pravkar ostavila to hišo. Gospa,« je nadeljeval, plamenč od smelega neustrašenosti.

»lahko me imate za talca, če je taka vaša misel. Toda nihče naj ne poreče, da sem vas varal tudi še po tem, ko ste velikodušno uslišali mojo prošnjo. S tem, da vam to priznam, se morda odrečem upanju rešitve — a vendar: Jacques Clément, znajte to, ni bil nikoli v mojih rokah, niti ni zdaj v rokah vojvode Angoulémskega...«

»Po tem takem vas lahko dam usmrtiti, ne da bi to škodilo me-

nihovim naklepom zoper Henrika III.« je vprašala Favsta.

»Lahko, gospa!«

»To hočem storiti!« je rekla z brezizraznim glasom, ki bi se ga bil ustrašil tudi največji junak. »Vitez, pripravite se na smrt!...«

Pardaillan je počasi izdrl rapir, pogledal Favsti v obraz in dejal: »Pripravljen sem, gospa!...«

Tedaj je vstala in je stopila k njemu. Toliko da jo je spoznal... To ni bil več kip od marmornja in ledu. To ni bila več prevzetna Favsta! Bila je žena v polnem sijaju lepote, obdana z zarjo ljubezni, očitno plameneče in ponujajoče se v dar!...

Njene krasne črne oči so plakale. Tihe, vroče solze so ji tekale po žarečih licih nizdoli...

Pardaillan je stal kakor okamenel, naslonjen na ročnik svojega rapirja, čigar konica se je upirala v tla. Bilo mu je, kakor da sanja nemogoče sanje...

Ko je prišla Favsta do njega, je mahoma dvignila prelepe bele roke in mu jih je ovila okoli vratu. Prižela se je k njemu, kakor bi ga hotela vsega zajeti v svojo strast... In ko ga je tako držala, je vzela njegovo glavo med dlani in jo je ihto potegnila k sebi... Njene blede ustnice so se prisale na vitezova usta...

Pardaillan je ves vztrepetal od tega pekočega poljuba. Toda njegova usta so ostala nemi; njegove oči so mrzlo in brzotno zrlle v skaljene oči Device, ki jo je bila premagala ljubav.

Pardaillan ni vrnil Favsti poljuba... Ljubil je drugo: njo, ki je bila zdavnaj mrtva. Loizi je hotel ostati zvest do poslednjega diha!...

Favsta je počasi razklenila roke in odstopila... Čim bolj se je odmikala, tem bolj je prestajala biti žena... tem bolj je spet postajala vladarica in veličanstvena svečenica...

Ko je dospela na konec dvorane, je izpregovorila. Njen glas je zvenel kakor od onkraj groba ali kakor z vrha nebes:

»Umri, Pardaillan!... Ne zato, ker si hotel izpodbiti moje načrte; ne zato, ker si se postavil moji sili v bran; ne zato, ker si se boril z menoj in si me premagal... Umri, Pardaillan, zato, ker te ljubim!...«

Od sobote, dne 30. t. m. do 10. maja velika reklamna prodaja

„DOKO“ čevljev vseh vrst
po globoko znižanih cenah.

Trgovina „DOKO“ Iv. Čarman, Ljubljana, Prešernova ulica št. 9, dvorišče.

Dobro vpeljavno trgovsko podjetje s špecerijo,
sprejme v komisijsko prodajo,
eventuelno proti garanciji

mlevske izdelke, razno kolonialo

in druge v to stroko spadajoče predmete.

Ponudbe pod „Mlevski izdelki“ na oglasni oddelek „Jutra“.

POTNIKA alkoholne stroke,

ki je dobro vpeljan sprejemem takoj. Na razpolago auto. — Ponudbe z referencami na oglasni oddelek „Jutra“ pod „Alkohol 10“.

Brzina - zanesljivost - moč

so vam zagotovljene če kupite

angleško motorno kolo.

Angleška ruha priča sama o svojih vrlinah. Slava angleških motornih koles je znana po vsem svetu, tako da povsod, kjer rabi o kaj posebno dobrega, zahtevajo angleška motorna kolesa.

Cenik za vsako posamezno vrsto dobite zastoj: The British Cycle- and Motor-Cycle Manufacturers' Union, Coventry, England

Angleški posamezni deli so posebno priporočljivi za konstrukcije motornih koles. Angleški obroči in nadomestni deli so najbolj trpežni in zanesljivi.

Vile za seno

200 kosov najboljšega sistema radi bolezni

5046

poceni naprodaj.

Ponudbe pod značko „Lesene vile“ na oglasni oddelek „Jutra“.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9, nasproti carniarnice. — Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Ljubiteljem cvetlic, lastnikom vrtov

se nudi vedno zdrava in najizvrstnejša semena za cvetlice in zelenjad od aprila dalje vseh vrst sadike pri staroznanem trgovskem vrtnarstvu

IVAN BIZOVIČAR Ljubljana-Trnovo Kolizejska ulica 16.

Izvršuje najokusnejše dekoriranje dvoran za plesne in druge prireditve. za kar se p. n. društvom toplo priporoča. Izdelovanje šopkov in vencev za razne prilike. Nasajevanje balkonov in vrtov. in vsa ostala v to stroko spadajoča dela.

Cepljene vrtnice v zalogi.

Cene najnižje! Cene najnižje!

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mesni trg 13
Izdolovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se spetno srečujejo

Knjigarna Tiskovne Zadruga v Ljubljani priporoča

Dr. Ivana Tavčarja zbrani spisi

Urejuje dr. Ivan Prijatelj.

IV. zvezek: Grajski pisar. 4000. V Zali. Izgubljeni Bog. Broširano Din 84.—, v platno vez. Din 100.—, polfranc. Din 106.—.

V. zvezek: Izza kongresa. Broš. Din 84.—, platno Din 100.—, polfranc. Din 106.—.

VI. zvezek: Cvetje v jeseni. Visoška kronika. Broš. Din 72.—, platno Din 86.—, polfr. Din 92.—.

Modro galico 98 99

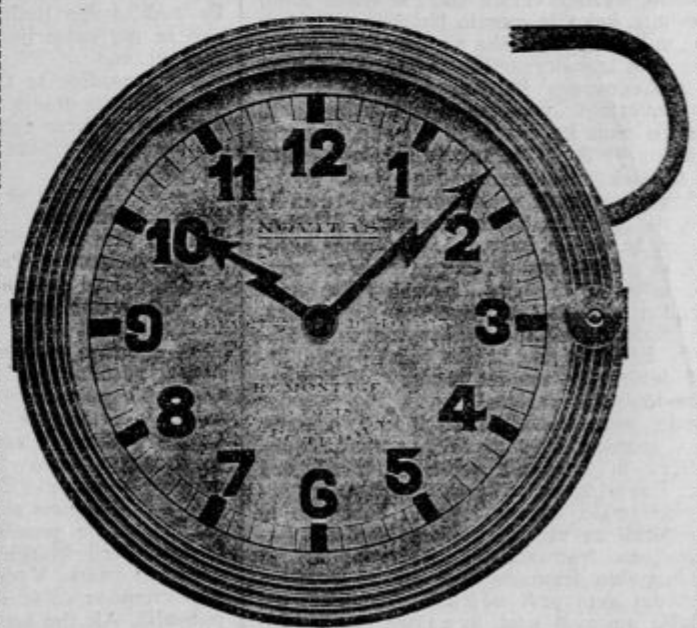
špecerijsko blago, kavo, riž, olje, moko, slanino, mast, koruzo, razno žganje itd. ter

praženo kavo

nudi najceneje na veliko in malo veletrgovina

Anton Kolenc & drugovi, Celie

Lastna pražarna za kavo. Trgovci. zahtevajte cenik

Električna ura za automobile in motocikle

6 volt 12 volt F. Čuden Ljubljana Prešernova 1

Naznanilo otvoritve.

P. n. občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani, Vidovdanska cesta št. 7

bandažno ortopedsko delavnico

(poleg hralnice sv. Jožeta). — Priporočam se v izdelavo vsakovrstnih bandaž, obvez, protez, aparatov in sploh vseh higijenskih in športnih potrebščin

po najnižjih cenah. R. Ahčin.

Kaspar Gašperin

nadučilatelj v pokoju

danes, dne 27. aprila, po težki operaciji.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek dne 29. aprila ob 4 uri popoldne iz mrtvašnice drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1927.

Elizabeta Gašperin, soproga. — Rudo, sin. — Emilija, Minka, hčeri — Dr. Ivo Sorli, zet. — Odon, Aida, Igo, vnuki.

Mestni pogrebni zavod.

Tvrda L. Mikuš javlja žalostno vest, da je njen dolgoletni, vestni pomočnik, gospod

Ivan Tonja

včeraj zjutraj po kratki, mučni boleznini preminul. Pogreb se bo vršil v petek, dne 29. t. m. ob pol 4. pop iz mrtvašnice javne bolnice.

Vzornemu možu, neustradljivemu delavcu ohranimo trajen spomin.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1927.

5064

FLY-TOX

(Fly-toks)

UNICUJE MUHE, BOLHE, KOMARJE, SČURKE, MOLJE, USI, MRAVLJE. PREPARAT ZA UNICEVANJE VSEGA MRČESJA.

ZAHTEVAJTE PROSPEKT.

DOBITE GA V VSEH DROGERIJAH IN BOLJSIH KOLONIJALNIH TRGOVINAH ALI PRI ZASTOPNIKIH DROGERIJ.

T. Subašić i drug

BEOGRAD,

Knez Mihajlova ulica broj 25.